

Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігі

ҮЛГІЛІК ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ

РЕЗИДЕНТУРА

ТЕРАПИЯ

мамандығы

Астана 2010

АЛҒЫ СӨЗ

1 Медицина білімі және ғылымының инновациялық технологиялар Республикалық орталығы ӘЗІРЛЕГЕН ЖӘНЕ ЕНГІЗГЕН.

2 АЛҒАШ РЕТ енгізілді.

3 ҮЛГІЛІК ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ «Терапия» мамандығы бойынша резидентура үшін 2009 ж. мемлекеттік білім беру стандартына сәйкес әзірленген.

4 ҮЛГІЛІК ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің м.а. 2010 жылғы 23 қарашадағы № 916 бұйрығымен бекітілген.

Нефрология, гематология, эндокринология, инфекционные болезни

1. Мухин Н.А., Тареева И.Е., Шилов Е.М. Диагностика и лечение болезней почек. – 2 изд. – М.: ГЭОТАР-Медиа, 2002.
2. Храйчик Д.Е., Седор Д.Р., Ганц М.Б. Секреты нефрологии / под ред. Ю.В. Наточина. – СПб., 2001.
3. Руководство по нефрологии / под ред. Д.А. Витворт, Д.Р. Лоренс. – М.: Медицина, 2000.
4. Нефрология: руководство для врачей / под ред. И.Е. Тареевой. – М.: Медицина, 2000.
5. Руководство по гематологии: в 3 т. / под ред. А.И. Воробьева. – М., 2002-2005.
6. Вуд М.Э., Банн П.А. Секреты гематологии и онкологии / под ред. Ю.Н. Токарева, А.Е. Бухны. – М.: Бином, 1997.
7. Рациональная фармакотерапия заболеваний эндокринной системы и нарушений обмена веществ / под ред. И.И. Дедова, Г.А. Мельниченко. – М.: Литтерра, 2006.
8. Румянцев А.Г. Профилактика и контроль инфекционных заболеваний в первичном звене здравоохранения: руководство для врачей: в 2 ч. – М.: Медпрактика, 2007.
9. Сепсис в начале XXI века. Классификация. Клинико-диагностическая концепция и лечение. Патолого-анатомическая диагностика. Практическое руководство / Российская ассоциация специалистов по хирургическим инфекциям. – М., 2004.
10. Хоменко А.И., Шадурская С.К. Антибиотики: химиотерапия инфекционных заболеваний. – Ростов-на-Дону: Феникс, 2002.
11. Практическое руководство по антиинфекционной химиотерапии / под ред. Л.С. Страчунского, Ю.Б. Белоусова, С.Н. Козлова. – М., 2002.

Ревматология

1. Насонова В.А., Астапенко М.Г. Клиническая ревматология: руководство. – М.: Медицина, 1989.
2. Клиническая ревматология / под ред. Х.Л.Ф. Каррея. – М.: Медицина, 1990.
3. Сигидин Я.А., Гусева Н.Г., Иванова М.М. Диффузные болезни соединительной ткани: руководство для врачей. – М.: Медицина, 1994.
4. Ярыгин Н.Е., Насонова В.А., Потехина Р.Н. Системные аллергические васкулиты. – М.: Медицина, 1980.
5. Насонов Е.Л., Баранов А.А., Шилкина Н.П. Васкулиты и васкулопатии. – Ярославль: Верхняя Волга, 1999.
6. Лечение ревматических заболеваний / под ред. Ф.Д. Харга. – М.: Медицина, 1986.
7. Рациональная фармакотерапия ревматических заболеваний: руководство для практикующих врачей / под ред. В.А. Насоновой, Е.Л. Насонова. – М.: Литтерра, 2003.

Пульмонология

1. Хроническая обструктивная болезнь легких. Клинические рекомендации. – 2-е изд. / Российское респираторное общество. – М.: Атмосфера, 2007.
2. Бронхиальная астма: в 2 т. / под ред. А.Г. Чучалина. – М.: Агар, 1997.
3. Внебольничная пневмония у взрослых. Клинические рекомендации / под ред. А.Г. Чучалина, А.И. Синопальникова / Российское респираторное общество. – М.: Атмосфера, 2005.
4. Пульмонология. Клинические рекомендации 2005-2006 / под ред. А.Г. Чучалина. – М.: ГЭОТАР-Медиа, 2005.
5. Алекса В.И., Шатихин А.И. Практическая пульмонология. – М.: Триада X, 2005.
6. Чучалин А.Г. Хроническая обструктивная болезнь легких. – СПб: Невский диалект, 1998.
7. Болезни органов дыхания / под ред. Н.Р. Палеева. – М.: Медицина, 2000.
8. Глобальная стратегия диагностики, лечения и профилактики бронхиальной астмы [пересмотр 2002 г.]. – М.: Атмосфера, 2002.
9. Глобальная стратегия диагностики, лечения и профилактики хронической обструктивной болезни легких [пересмотр 2003 г.]. – М.: Атмосфера, 2003.

Гастроэнтерология и гепатология

1. Логинов А.С., Парфенов А.И. Болезни кишечника: руководство для врачей. – М.: Медицина, 2000.
2. Гастроэнтерология и гепатология. Диагностика и лечение / под ред. А.В. Калинина, А.И. Хазанова. – М.: Миклош, 2007.
3. Тревис С.П., Тейлор Р.Х., Мисевич Д.Д. Гастроэнтерология. – М.: Медицинская литература, 2002.
4. Радченко В.Г., Шабров А.В., Зиновьева Е.Н. Основы клинической гепатологии. Заболевания печени и билиарной системы. – СПб: Невский Диалект, 2005.
5. Заболевания печени и желчных путей: Практическое руководство / под ред. З.Г. Апросиной, Н.А. Мухина. – М.: ГЭОТАР-Медиа, 2002.

МАЗМҰНЫ

1. Түсіндірме жазба	6
2. Пән сағаттарының бөлінуі	9
3. Бейіндеуші пәндердің тақырыптық жоспарының үлгісі мен мазмұны	10
4. Бейіндеуші шектес пәндердің тақырыптық жоспарының үлгісі мен мазмұны	34
5. Оқу және оқыту әдістері	49
6. Білімді бағалау	49
7. Клиникалық база	50
8. Ұсынылатын әдебиеттердің тізімі	51

Бұл үлгілік оқу бағдарламасын Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің рұқсатынсыз көбейтуге және таратуға болмайды.

1 Түсіндірме жазба

Кіріспе

Ішкі аурулар резиденттерді даярлаудың маңызды тарауы болып табылады. Теориялық дайындық стационар жағдайында практикалық жұмыс үшін қажет білім мен іскерлікті жетілдіруді қарастырады: аурулардың саралау диагностикасы, нақты бір науқасқа диагностикалық ізденіс жүргізу кезінде синдромдық тәсіл, профилактика, реабилитация, медициналық-әлеуметтік сараптама мәселелері, жас ерекшелігі әртүрлі топтар патологиясының және емдеудің ерекшеліктері, медициналық құжаттамаларды дұрыс ресімдеу. Резиденттің науқас төсегінің жанындағы жұмысымен үйлескен ішкі ағзалар ауруларының этиологиясы, патогенезі, клиникалық көрінісі және емдеу туралы қазіргі мәліметтер клиникалық ойлауды қалыптастырады және жетілдіреді. Бұл болашақ қызметтің негізі, оның басты бөлігі науқасты зерттеу, мұны бұрынғының ұлы клиницистері атап айтқан. Қазіргі терапевт ойлаудың ғылыми әдісін меңгеруі, алынған нәтижелерді дұрыс талдауы, олардың нақтылығын және дәлелділігін бағалауы, ішкі медицинаның көптеген саласының көпорталықты халықаралық зерттеулері туралы хабардар болуы керек. Бұл әртүрлі ауруларға диагностика қою және емдеу жөнінде халықаралық және отандық ұсынымдардың пайда болуына алып келді. Сонымен қатар фармацевтикалық препараттар айтарлықтай жаңарды – жан-жақты апробациядан өткен жаңа дәрі-дәрмектер және дәлелдемелі медицина принциптеріне сәйкес терапия әдістері пайда болды. Резидентурадан өту кезіндегі басты міндеттердің бірі – ішкі аурулар бойынша қойылған міндеттерді сауатты шеше алатын дәрігерді өз бетінше жұмыс істеуге дайындау.

Пәннің мақсаты: науқасқа терапиялық аурулар кезінде қазіргі дәлелдемелі медицинаға сәйкес медициналық білікті көмек көрсетуге қабілетті маманды даярлау.

Пәннің міндеттері:

- халыққа терапиялық аурулар және шұғыл жағдайлар кезінде дәрігерлік медициналық білікті көмек көрсету үшін негізгі медициналық емдік-диагностикалық және профилактикалық шаралар бойынша машықтарын бекіту;
- адамның және отбасының саламатты өмір салтын қалыптастыру принциптерін және әдістерін құру;
- нақты бір науқасты емдеу кезінде жеке күтімді қамтамасыз ету үшін білім мен іскерлікті ықпалдастыру бойынша машықтарды қалыптастыру;
- дәлелдемелі медицина принциптері негізінде кәсіби шешімдер қабылдауға үйрету;
- өз жұмысын ұйымдастыруда менеджмент принциптерін қолдануды үйрету;
- кәсіби қызметі барысында үздіксіз кәсіптік оқу және білімі мен машықтарын жетілдіруге деген қажеттілігін қанағаттандыру;
- альтуризм, қайғысына ортақтасу, жауапкершілік, шынайылық, құпиялылық принциптерін сақтау сияқты кәсіби құндылықтарға ұқыптылықпен қарауды үйрену;
- топта жұмыс істеу машықтарын және лидерлік сапаны бекіту.

10. Шевченко О.П., Мишнев О.Д. Ишемическая болезнь сердца. – М.: Реафарм, 2005.
11. Ключев В.М., Ардашев В.Н., Брюховецкий А.Г., Михеев А.А. Ишемическая болезнь сердца. – М.: Медицина, 2004.
12. Руководство по артериальной гипертензии / под ред. Е.И. Чазова, И.Е. Чазовой. – М.: Медиа Медика.
13. Кобалава Ж.Д., Котовская Ю.В. Артериальная гипертензия: новое в диагностике и лечении. – М., 2006.
14. Белоконь Н.А., Подзолков В.П. Врожденные пороки сердца. М.: Медицина, 1991.
15. Кушаковский М.С. Аритмии сердца: руководство для врачей. – СПб: Гиппократ, 1992.
16. Ардашев В.Н., Ардашев А.В., Стеклов В.И. Лечение нарушений сердечного ритма / под ред. проф. В.М. Ключева. – М.: Медпрактика-М, 2005.
17. Преображенский Д.В., Сидоренко Б.А. Медикаментозное лечение мерцания предсердий. – М., 2003.
18. Беленков Ю.Н., Мареев В.Ю., Агеев Ф.Т. Хроническая сердечная недостаточность: избранные лекции по кардиологии. – М.: ГЭОТАР-Медиа, 2006.
19. Лечение острого коронарного синдрома без стойких подъемов сегмента ST на ЭКГ. Российские рекомендации. Всероссийское научное общество кардиологов [электронный ресурс]. – Режим доступа <http://www.cardiosite.ru/>
20. Диагностика и лечение острой сердечной недостаточности. Российские рекомендации. Всероссийское научное общество кардиологов [электронный ресурс]. – Режим доступа <http://www.cardiosite.ru/>
21. Профилактика. Диагностика и лечение артериальной гипертензии. Российские рекомендации (второй пересмотр). Всероссийское научное общество кардиологов [электронный ресурс]. – Режим доступа <http://www.cardiosite.ru/>
22. Диагностика, лечение и профилактика артериальной гипертензии у детей и подростков. Российские рекомендации. Всероссийское научное общество кардиологов и Ассоциация детских кардиологов России [электронный ресурс]. – Режим доступа <http://www.cardiosite.ru/>
23. Диагностика и коррекция нарушений липидного обмена с целью профилактики и лечения атеросклероза. Российские рекомендации. Всероссийское научное общество кардиологов [электронный ресурс]. – Режим доступа <http://www.cardiosite.ru/>
24. Диагностика и лечение ХСН. Российские рекомендации (второй пересмотр). Всероссийское научное общество кардиологов Общества специалистов по сердечной недостаточности [электронный ресурс]. – Режим доступа <http://www.cardiosite.ru/>
25. Диагностика и лечение стабильной стенокардии. Российские рекомендации. Всероссийское научное общество кардиологов [электронный ресурс]. – Режим доступа <http://www.cardiosite.ru/>

На русском языке

Внутренние болезни

1. Струтынский А.В., Баранов А.П., Ройтберг Г.Е., Гапоненков Ю.П. Основы семиотики заболеваний внутренних органов: атлас. – М., 1997.
2. Делягин В.М., Румянцев А.Г. Дифференциальная диагностика внутренних болезней в практике семейного врача. – М.: МАКС Пресс, 2001.
3. Внутренние болезни по Т.Р. Харрисону: в 10 т. / под ред. Э. Фаучи, Ю. Браунвальда. – М.: Практика, 2005.
4. Хили П.М., Джекобсон Э.Дж. Дифференциальный диагноз внутренних болезней: алгоритмический подход. – М.: Бином, 2003.
5. Внутренние болезни: в 2 т. / под ред. Н.А. Мухина, В.С. Моисеева, А.И. Мартынова. – М.: ГЭОТАР-Медиа, 2006.
6. Справочник практического врача / под ред. А.И. Воробьева. – М., 2002.
7. Белоусов Ю.Б., Моисеев В.С., Лепахин В.К. Клиническая фармакология и фармакотерапия: руководство для врачей. – М.: Универсум, 1993.
8. Федеральное руководство по использованию лекарственных средств (формулярная система). Выпуск VIII. – М., 2007.
9. Терапевтический справочник Вашингтонского университета: пер. с англ. – СПб, 1995.
10. В.И. Маколкин, В.И. Подзолков, В.В. Самойленко. ЭКГ: анализ и толкование. – М.: ГЭОТАР-МЕД, 2000.
11. Практическое руководство для врачей общей (семейной) практики / под ред. акад. РАМП. И.Н. Денисова. – М.: ГЭОТАР-МЕД, 2001.

Кардиология

1. Болезни сердца: руководство для врачей / под ред. Р.Г. Оганова. – М., 2006.
2. Руководство по кардиологии: в 4 т. / под ред. Г.И. Сторожакова, А.А. Горбаченкова, Ю.М. Позднякова. – М., 2002-2003.
3. Неотложная кардиология / под ред. А.Л. Сыркина. – М.: МИА, 2004.
4. Руксин В.В. Неотложная кардиология. – СПб: Невский диалект, 2001.
5. Шевченко Н.М. Рациональная кардиология: справочное руководство. – 3-е изд. – М.: Оверлей, 2001.
6. Тейлор Д.Д. Основы кардиологии. – МЕДпресс-информ, 2004.
7. Циммерман Ф. Клиническая электрокардиография. – М.: Бином, 1997.
8. Зотов Д.Д., Гротова А.В. Современные методы функциональной диагностики в кардиологии / под ред. Ю.Р. Ковалева. – СПб: Фолиант, 2002.
9. Рациональная фармакотерапия сердечно-сосудистых заболеваний: руководство для практикующих врачей / под ред. Е.И. Чазова и Ю.Н. Беленкова. – М.: Литтерра, 2005.

Резидент:

- республикада терапиялық көмекті ұйымдастырудың жалпы мәселелері, аурухана-емханалық мекемелердің жұмысы, шұғыл жедел жәрдем жұмысының ұйымдастырылуы;
- негізгі терапиялық аурулардың клиникалық симптоматикасы, олардың алдын алу, диагностикасы мен емдеу принциптері, терапиялық клиникадағы шекаралық жағдайлардың клиникалық симптоматикасы;
- жедел жәрдем қызметін ұйымдастыру негіздері, оның жұмысын реттейтін негізгі құжаттар, жедел жәрдем бригадасы қызметкерінің құқығы мен міндеттері, жедел жәрдем қызметіндегі аурушаңдық құрылымы, денсаулық сақтаудағы еңбек құқығының негіздері;
- ішкі аурулар клиникасындағы шұғыл жағдайлар (жүрек-қантамыр аурулары, тыныстық жолдың, ішперде қуысы ағзаларының, эндокриндік аурулар, қан аурулары, аллергиялық аурулар кезіндегі), жарақат, акушериялық-гинекологиялық патологиялар кезінде, психикалық аурулар кезіндегі диагностика мен шұғыл жәрдемнің негіздері;
- реаниматология негіздері: қанайналым аяқ астынан тоқтап қалғанда, жіті тыныстық жеткіліксіздікте, аллергиялық, коматозды жағдайларда, суықтағанда, суға кетіп қалғанда, электрожарақат кезінде реанимациялаудың негізгі әдістері;
- госпитальға дейінгі кезеңде қолданылатын жалпы анестезияның негіздері;
- ішперде қуысы ағзаларының, тірек-қимыл аппаратының, нерв жүйесінің жіті аурулары мен жарақаттарында, құлақ, тамақ, мұрын, көздің жіті аурулары мен жарақаттарында, термиялық зақымдарда, жіті экзогенді улануларда, инфекциялы ауруларда, урологиядағы жіті аурулар мен жарақаттарда жедел көмек пен диагностика негіздері;
- республикада тағаммен емдеу қызметін ұйымдастырудың жалпы мәселелері, ішкі ағзалар аурулары кезінде тиімді және жеке үйлесімді тағаммен емдеудің негізгі принциптері, тағаммен емдеуді ұйымдастырушы және басқарушы қызметкердің міндеттерін білуі тиіс.

Резидент:

- хаттамаға сәйкес науқастарға қажетті аспаптық және лабораториялық тексеру әдістерін тағайындау мен олардың нәтижелерін түсіндіру;
- дифференциалды диагностика жасау, клиникалық диагнозды негіздеу, хаттамаларға сәйкес дәлме-дәл терапияны тағайындау, реанимациялық ісшаралардың көлемі және нәтижесін анықтау, қажетті шұғыл жәрдем көрсету;
- дені сау адамдар мен науқастарға диспансеризация өткізу;
- денсаулық сақтау бойынша заңнамада қарастырылған медициналық құжаттарды ресімдеу;
- жұқпалы аурулар анықталған жағдайда індетке қарсы қажетті шараларды өткізу;

- барлық терапиялық науқастарға тағаммен емдеуді ұйымдастыру мен қолдану, асудің жұмысын бақылауды іске асыру. Лабораториялық зерттеуге жіберу үшін тамақтан сынама алуды **үйреніп алуы қажет.**

Резидент:

- комағозды жағдайлар: гипергликемиялы;
- артериялық қысымды өлшеу мен пульсті анықтау;
- ЭКГ түсіру мен түсіндіру;
- ЭХОКГ түсіндіру;
- пикфлоуметрия өткізу және нәтижесін түсіндіру;
- спирометрия нәтижесін түсіндіру;
- ішперде қуысын пункциялау;
- плевра қуысын пункциялау;
- қан тобын, резус факторды, донор мен реципиенттің қан үйлесімділігін анықтау;
- медициналық айла-шарғыларды өткізу: инъекцияның барлық түрін;
  - қуықты катетерлеу;
  - асқазанды сүңгілеу және жуу;
- тәуліктік, апталық рациондағы тамақтың құнарлылығын, биологиялық құндылығын анықтау, дайын тамақтар мен азық-түліктердің сапасын органолептикалық жолмен;
- өміріне қауіп төнген жағдайда:
  - кардиогендік шок;
  - бронхоспазмдық синдром;
  - пневмоторакс;
  - гипертониялық криз;
  - қарыншалар фибрилляциясы;
  - жүрек ритмінің бұзылуы;
  - ангинозды статус;
  - инфекциялық-уытты шок;
  - іштеспесі;
  - эклампсия;
  - геморрагиялы шок;
  - гипогликемиялы, гиперосмолярлы;
  - жіті бүйрек функциясының жеткіліксіздігі;
  - бүйрек шаншуы;
  - бауыр шаншуы;
  - жіті бауыр функциясының жеткіліксіздігі;
  - жіті тамырлы жеткіліксіздік;
  - жіті тыныстық жеткіліксіздік;
  - өкпе артерияының тромбоэмболиясы;
  - өкпеден қан кету;
  - улану;
  - анафилактикалық шок шұғыл көмек көрсету мен диагностика жасауға **машықтануы қажет.**

5 Методы обучения и преподавания

Лекции: обзорные, проблемные.

Семинары и практические занятия: курация больных, ведение медицинской документации, работа в различных подразделениях лечебно-профилактических организаций, участие в обходах, разбор тематических больных, работа в малых группах, дискуссии, презентации, обратная связь, организация научно-практических конференций.

Самостоятельная работа резидента (СРР): курация больных в палатах, на амбулаторном приеме и на дому, работа в различных подразделениях лечебно-профилактических организаций, работа с учебно-научной литературой и контрольно-измерительными средствами, написание историй болезни, подготовка презентаций, закрепление навыков в учебно-клиническом центре на фантомах и муляжах, формирование портфолио.

6 Оценка знаний

Текущий и рубежный контроль: определяются обучающей организацией образования.

Итоговый контроль: экзамен, включающий тестирование/собеседование и оценку практических навыков.

7 Клиническая база

Терапевтические, инфекционные, неврологические отделения стационаров, организации ПМСП (поликлиники, СВА, амбулаторные отделения диспансеров, больниц), отделения функциональной диагностики, клинические лаборатории, приемный покой стационаров, станции скорой неотложной помощи, противотуберкулезные диспансеры.

Неврология	
1	Курация больных.
2	Ведение медицинской документации.
3	Проведение экспертизы временной и стойкой нетрудоспособности.
4	Составление программ реабилитационных мероприятий.
Итого: 18 часов	
Клиническая лабораторная диагностика внутренних болезней	
1	Определение группы крови, резус-фактора, проб на совместимость крови донора и реципиента.
2	Забор крови для исследований.
3	Интерпретация результатов лабораторных исследований.
Итого: 18 часов	
Лучевая диагностика внутренних болезней	
1	Ведение медицинской документации.
2	Работа в кабинетах визуальной диагностики.
3	Подготовка больных к диагностическим манипуляциям.
4	Интерпретация результатов визуальных исследований.
Итого: 36 часов	
Клиническая фармакология внутренних болезней	
1	Составление лекарственных формуляров по нозологиям.
2	Составление П-списка.
3	Клинический аудит лекарственной деятельности.
Итого: 18 часов	
Нутрициология внутренних болезней	
1	Контроль за работой пищеблока.
2	Органолептическое определение качества продуктов и готовых блюд.
3	Забор пробы для направления блюд на лабораторное исследование.
4	Определение калорийности пищи в суточном и недельном рационе, биологической ценности.
5	Анализ эффективности лечебного питания.
Итого: 18 часов	

2 Пән сағаттарының бөлінуі

Бейіндеуші пәндер

Пән	Аудиториялық сағаттар			РӨЖ
	Барлығы	Дәрістер	Практикалық сабақтар	
Стационардағы ішкі аурулар - 1	396	36	360	198
Стационардағы ішкі аурулар - 2	396	36	360	198
Амбулатория-емханалық терапия - 1	396	36	360	198
Амбулатория-емханалық терапия - 2	396	36	360	198
Жедел жәрдем станциясындағы ішкі аурулар	396	36	360	198
Сағаттың жалпы саны	1980	180	1800	990

Бейіндеуші шектес пәндер

Пән	Аудиториялық сағаттар			РӨЖ
	Барлығы	Дәрістер	Практикалық сабақтар	
Фтизиатрия	72	8	64	36
Жұқпалы аурулар	108	8	100	54
Неврология	36	4	32	18
Ішкі аурулардың клиникалық зертханалық диагностикасы	36	2	34	18
Ішкі аурулардың сәулелік диагностикасы	72	4	68	36
Ішкі аурулардың клиникалық фармакологиясы	36	6	30	18
Ішкі аурулар нутрициологиясы	36	4	32	18
Сағаттың жалпы саны	396	36	360	198

3 Бейіндеуші пәндердің тақырыптық жоспарының үлгісі және мазмұны

3.1 Дәрістердің тақырыптық жоспарының үлгісі

№	Тақырыбы
Стационардағы ішкі аурулар - 1	
1	Кардиологияның өзекті мәселелері.
2	Ревматологияның өзекті мәселелері.
3	Пульмонологияның өзекті мәселелері.
4	Эндокринологияның өзекті мәселелері.
5	Кардиологияның өзекті мәселелері.
Барлығы: 36 сағат	
Стационардағы ішкі аурулар - 2	
1	Гастроэнтерологияның өзекті мәселелері.
2	Нефрологияның өзекті мәселелері.
3	Аллергологияның өзекті мәселелері.
4	Клиникалық иммунологияның өзекті мәселелері.
5	Гематологияның өзекті мәселелері.
Барлығы: 36 сағат	
Амбулатория-емханалық терапия – 1	
1	ҚР халқына амбулатория-емханалық көмекті ұйымдастыру.
2	Медициналық (клиникалық) аудитті ұйымдастыру, өткізу және бағалау негіздері.
3	Тыныс алу жүйесі зақымданған синдромы бар науқастарға диагноз қою және жүргізу алгоритмі.
4	Жүрек-қан тамыр жүйесі зақымданған синдромы бар науқастарға диагноз қою және жүргізу алгоритмі.
5	Эндокриндік жүйесі зақымданған синдромы бар науқастарға диагноз қою және жүргізу алгоритмі.
Барлығы: 36 сағат	
Амбулатория-емханалық терапия – 2	
1	Науқастарға амбулатория жағдайында диагноз қою және емдеу Хаттамаларын құру және қолдану принциптері.
2	Асқорыту жүйесі зақымданған синдромы бар науқастарға диагноз қою және жүргізу алгоритмі.

		Лечебное питание при поражениях печени, желчевыводящих путей и поджелудочной железы, методы контроля ее эффективности.
5	Основы нутрициологии при заболеваниях почек и мочевыделительной системы	Цель лечебного питания при заболеваниях почек и мочевыделительной системы. увеличения в диете количества продуктов, богатых на калий (печеный картофель, чернослив, изюм, курага и т.д. Использование разгрузочных углеводных дней (сахарный, яблочный, картофельный, рисово-компотный, арбузный, ягодный и т.д.).
6	Основы нутрициологии при болезнях обмена веществ	Коррекция нарушений обменных процессов. Лечебное питание при ожирении. Принципы питания при сахарном диабете. Разгрузочные дни. Диета для установления выносливости к углеводам и подбора доз инсулина или других препаратов.
Итого: 32 часа		

4.3 Примерный план самостоятельной работы резидента (СРР) по профилирующим смежным дисциплинам

№	Содержание СРР
Фтизиатрия	
1	Курация больных.
2	Консультирование амбулаторных больных.
3	Ведение медицинской документации.
4	Работа в кабинетах визуальной диагностики.
5	Интерпретация результатов спирометрии.
6	Пункция плевральной полости.
7	Санитарно-просветительная работа по профилактике туберкулеза.
Итого: 36 часов	
Инфекционные болезни	
1	Курация больных.
2	Ведение медицинской документации.
3	Работа в кабинетах визуальной диагностики.
4	Зондирование и промывание желудка.
5	Санитарно-просветительная работа по профилактике кишечных инфекций.
Итого: 54 часа	

		Классические и альтернативные теории питания. Научные концепции питания.
2	Общая нутрициология	Белки и белковый обмен. Роль белков в организме. Потребность организма в белках. Незаменимые аминокислоты. Заменяемые аминокислоты. Состав и энергетическая ценность жиров. Особенности потребления жиров. Углеводы, классификация. Углеводы в пищевых продуктах и организме человека. Вода. Значение воды в питании. Водопотребление. Другие макронутриенты. Витамины витаминopodobные вещества, их классификация. Минеральные вещества и биоэлементы. Биоэлементы-органогены. Методы гигиенической оценки фактического питания. Правила составления рациона питания. Биологически активные добавки (БАДы) к пище. Отличие БАДов от пищевых продуктов и лекарств. Классификация и связь с фактическим питанием. Схема оценки состояния здоровья в связи с характером питания. Особенности составления суточного рациона питания в зависимости от возраста. Характеристика основных диет, требования к их построению. Избыточное питание. Ожирение. Проблема холестерина.
3	Основы нутрициологии при заболеваниях сердечно-сосудистой системы	Цель лечебного питания при заболеваниях сердечно-сосудистой системы. Принципы питания при основных заболеваниях сердечно-сосудистой системы. 12 основных правил питания для людей с повышенным уровнем холестерина в крови и больных атеросклерозом. Правильное питание при ишемической болезни сердца и артериальной гипертензии. Лечебное питание, направленное на профилактику развития атеросклероза. Лечебное питание, диета № 10 с ограничением жидкости до 800 мл в сутки. Соблюдение водно-солевого режима при ХСН. Лечебное питание после инфаркта миокарда.
4	Основы нутрициологии при заболеваниях желудочно-кишечного тракта	Цель лечебного питания при заболеваниях желудочно-кишечного тракта. Обеспечении больному полноценного питания и сохранение компенсации при хроническом течении процесса. Диета с ограничением веществ, возбуждающих желудочную секрецию и раздражающих слизистую оболочку желудка. Диета пониженной энергоценности за счет углеводов и частично жиров и белков. Показания к ее применению. Диета пониженной энергоценности за счет углеводов и с нормальным содержанием жиров и белков. Показания к ее применению.

3	Несеп шығару жүйесі зақымданған синдромы бар науқастарға диагноз қою және жүргізу алгоритмі.
4	Қанөндіру жүйесі зақымданған синдромы бар науқастарға диагноз қою және жүргізу алгоритмі.
Барлығы: 36 сағат	
Жедел жәрдем станциясындағы ішкі аурулар	
1	Жедел және шұғыл медициналық жәрдемнің (ЖШМЖ) жұмысын ұйымдастыру.
2	Кардиологиядағы шұғыл жағдайларда диагноз қою және шұғыл көмек көрсету алгоритмі.
3	Пульмонологиядағы шұғыл жағдайларда диагноз қою және шұғыл көмек көрсету алгоритмі.
4	Гастроэнтерологиядағы шұғыл жағдайларда диагноз қою және шұғыл көмек көрсету алгоритмі.
5	Нефрология және гематологиядағы шұғыл жағдайларда диагноз қою және шұғыл көмек көрсету алгоритмі.
6	Аллергологиядағы шұғыл жағдайларда диагноз қою және шұғыл көмек көрсету алгоритмі.
Барлығы: 36 сағат	

3.2 Семинарлар мен практикалық сабақтардың тақырыптық жоспарының үлгісі және мазмұны

№	Тақырыбы	Мазмұны
Стационардағы ішкі аурулар - 1		
1	Жіті коронарлық синдром (ЖКС)	ЖКС диагностикасы, саралау диагностикасы. Жүректің ишемиялық ауруының (ЖИА) клиникалық әйгіленімі. Атиптік формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
2	Артериялық гипертензия (АГ)	АГ диагностикасы, саралау диагностикасы. Симптомдық АГ. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.

3	Жүрек ақаулары	Жүрек ақауларының диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық әйгіленімі. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
4	Инфекциялық эндокардит (ИЭ)	ИЭ диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық әйгіленімі. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
5	Миокардиттер	Миокардиттердің, кардиомиопатиялардың диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық әйгіленімі. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
6	Кардиомиопатия	Миокардиттердің, кардиомиопатиялардың диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық әйгіленімі. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
7	Перикадиттер	Миокардиттердің, кардиомиопатиялардың диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық әйгіленімі. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
8	Жүрек-қантамырлар жүйесінің дәнекер тіннің диффузиялы аурулары кезінде зақымдануы	Диагностика, саралау диагностикасы. Клиникалық әйгіленімі. Атиптік формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
9	Жүрек-қантамыр жүйесінің басқа ағзалар мен жүйелердің аурулары кезінде зақымдануы	Диагностика, саралау диагностикасы. Клиникалық әйгіленімі. Атиптік формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
10	Кардиологиядағы сирек кездесетін патология	Диагностика, саралау диагностикасы. Клиникалық әйгіленімі. Атиптік формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.

		женной толстой кишки. Синдром нарушенного всасывания: методы диагностики и лечения. Клиническая фармакология ЛС, применяемых при лечении больных с синдромом нарушенного всасывания. Острый и хронический панкреатит: вопросы диагностики и принципы лечения. Клиническая фармакология ЛС, применяемых при лечении панкреатитов. Заболевания печени: хронический гепатит. Современные подходы к лечению. Клиническая фармакология ЛС в лечении гепатитов. Циррозы печени: современные подходы к лечению. Клиническая фармакология ЛС в лечении циррозов печени.
5	Клиническая фармакология и тактика применения ЛС при заболеваниях почек	Хронический пиелонефрит: современные аспекты фармакотерапии, тактика выбора антибактериальных препаратов. Клиническая фармакология ЛС при лечении пиелонефритов. Хронический гломерулонефрит: этиопатогенетические подходы к фармакотерапии различных вариантов хронического гломерулонефрита. Клиническая фармакология ЛС, используемых при лечении гломерулонефритов. Нефротический синдром: диагностика, клинические проявления нефротического синдрома. Тактика применения иммуносупрессивных средств, клиническая фармакология ЛС, применяемых при лечении нефротического синдрома. Хроническая почечная недостаточность: возможности консервативной терапии хронической почечной недостаточности, дифференцированное применение ЛС в зависимости от стадии ХПН.
6	Антимикробные, противовирусные лекарственные препараты	Пенициллины; Цефалоспорины; аминогликозиды; тетрациклины; макролиды; полипептиды; антибиотики разных групп; сульфаниламиды; триметоприм; нитрофураны; оксихинолины; хинолоны; антимикробные препараты; противогрибковые препараты; противотуберкулезные препараты; противовирусные препараты.
Итого: 30 часов		
Нутрициология внутренних болезней		
1	Понятия и термины нутрициологии	Понятия и термины нутрициологии. Общие сведения о питании, пище, пищевых веществах, основных, эссенциальных и заменимых компонентах пищи. Нутриентная обеспеченность различных групп населения. Применение продуктов питания в профилактических и лечебных целях. Макронутриенты. Микронутриенты.

		<p>выбора антигипертензивных средств у больных АГ различной этиологии и возраста. Гипертонические кризы – лечение и медикаментозная профилактика. Недостаточность кровообращения: принципы фармакотерапии. Современные аспекты фармакотерапии больных с различными стадиями и типами СН. Особенности фармакотерапии СН у лиц пожилого и старческого возраста. Клиническая фармакология ЛС, применяемых для коррекции СН. Нарушения ритма и проводимости: клиническая фармакология антиаритмических ЛС. Современные принципы фармакотерапии нарушений ритма и проводимости. Средства, ингибирующие и стимулирующие свертывание крови. Фармакотерапевтические подходы к лечению миокардитов. Клиническая фармакология ЛС, применяемых для лечения кардиомиопатий. Фармакотерапевтические подходы к лечению бактериального эндокардита. Хроническое легочное сердце: фармакотерапия различных вариантов легочного сердца. Клиническая фармакология ЛС, применяемых для лечения легочного сердца.</p>
3	Клиническая фармакология и тактика применения ЛС при заболеваниях органов дыхания	<p>Клиническая фармакология лекарственных средств, применяемых для лечения острых бронхитов, пневмоний: нестероидные противовоспалительные средства; аэрозольные антибактериальные и противовоспалительные средства. Принципы этиотропной терапии, монотерапия, сочетанное применение отдельных антибиотиков. ХОБЛ. Клиническая фармакология и тактика применения ЛС при ХОБЛ. Принципы фармакотерапии хронического легочного сердца.</p> <p>Бронхиальная астма: современные принципы фармакотерапии бронхиальной астмы. Современная фармакотерапия астматического состояния у больного бронхиальной астмой в зависимости от формы и стадии. Стабилизаторы мембран тучных клеток.</p>
4	Клиническая фармакология и тактика применения ЛС при заболеваниях органов пищеварения	<p>Хронические гастриты: методы современной диагностики и дифференцированной терапии. Клиническая фармакология ЛС, применяемых при лечении хронических гастритов. Язвенная болезнь желудка и 12-перстной кишки: современные принципы фармакотерапии язвенной болезни. Клиническая фармакология ЛС. Заболевания кишечника: принципы фармакотерапии. Клиническая фармакология ЛС, применяемых при синдроме раздра-</p>

11	Кардиологиядағы зертханалық зерттеулердің клиника-диагностикалық маңызы	Жүрек-кантамыр жүйесінің зақымдануларында қанның жалпы клиникалық анализін (ҚЖА), гемостазды, қышқыл-сілтілік тепе-теңдікті (ҚСТ), электролиттік теңгерімді, нәруыз, көмірсу және липидтік алмасулар метаболиттерін зерттеу.
12	Жүректің ревматизмдік ауруы (ЖРА)	ЖРА диагностикасы, саралау диагностикасы. ЖРА клиникалық әйгіленімі. Атиптік формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
13	Ревматизмдік артрит (РА)	РА диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық әйгіленімі. Атиптік формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
14	Реактивтік артриттер	Реактивтік артриттердің диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық әйгіленімі. Атиптік формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
15	Дәнекер тіннің диффузиялы аурулары	Диагностика, саралау диагностикасы. Клиникалық әйгіленімі. Атиптік формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
16	Остеоратроздар	Диагностика, саралау диагностикасы. Клиникалық әйгіленімі. Атиптік формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Науқастарға арналған мектептер. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
17	Подагра	Диагностика, саралау диагностикасы. Клиникалық әйгіленімі. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.

18	Остеопороз. Остеопатия	Диагностика, саралау диагностикасы. Клиникалық әйгі-ленімі. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Науқастарға арналған мектептер. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
19	Ревматологиядағы зертханалық зерттеулердің клиника-диагностикалық маңызы	Қанның жалпы клиникалық анализін (ҚЖА), гемостазды, қышқыл-сілтілік тепе-теңдікті (ҚСТ), электролиттік теңгерімді, нәруыз, көмірсу және липидтік алмасулар метаболиттерін, ревматологиядағы биохимиялық көрсеткіштерді зерттеу.
20	Пневмония	Пневмония диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық әйгіленімі. Атиптік формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
21	Плевриттер	Пневмония диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық әйгіленімі. Атиптік формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
22	Жүректің созылмалы обструкциялы аурулары (ЖСОА)	ЖСОА диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық әйгіленімі. Атиптік формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Спирография техникасы, бронхолитиктермен сынама жасау. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
23	Бронх демікпесі	БД диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық әйгіленімі. Атиптік формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Пикфлоуметрия техникасы, бронхолитиктермен сынама жасау. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
24	Өкпе ісіктері	Диагностика, саралау диагностикасы. Өкпе ісіктерін ерте диагностикалаудың скринингтік бағдарламалары. Клиникалық әйгіленімі. Атиптік формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.

		тельных заболеваний костей и суставов. Визуальная диагностика дегенеративно-дистрофических заболеваний у детей. Визуальная диагностика опухолей костей и суставов.
Итого: 68 часов		
Клиническая фармакология внутренних болезней		
1	Побочное действие ЛС, методы их выявления, профилактики и коррекции	Механизмы возникновения и методы прогнозирования возможного развития побочных эффектов у больного (фармакодинамическое, токсическое, аллергическое, парамедикаментозное), особенности клинического проявления (по тяжести, распространенности и характеру поражения органов и систем). Зависимость побочного действия лекарственных средств от пути введения, дозы, длительности их применения. Зависимость проявлений побочных действий лекарственных средств от возраста. Особенности развития побочного действия в зависимости от характера заболевания, тяжести поражения функциональных систем, дозы и длительности применения ЛС. Принципы оказания помощи при развитии побочного действия лекарственных средств в зависимости от характера клинической картины и тяжести их проявлений. Оптимальный выбор препаратов с учетом тяжести болезни и сопутствующей патологии. Оптимальный выбор препаратов с учетом половозрастных характеристик пациентов. Оценка эффективности и безопасности препаратов в терапевтической практике. Совместимость препаратов в терапевтической практике.
2	Клиническая фармакология и тактика применения ЛС при сердечно-сосудистых заболеваниях	Современные принципы фармакотерапии коронарной недостаточности. Фармакокинетика и фармакодинамика ЛС, применяемых для коррекции коронарной недостаточности. Принципы фармакотерапии и клиническая фармакология ЛС, применяемых при остром инфаркте миокарда. Атеросклероз: современные ЛС, направленные на коррекцию липидного обмена. Сравнительная эффективность гиполипидемических средств. Методы биохимических и клинико-инструментальных исследований, позволяющих адекватно назначить противоатеросклеротическую терапию. Особенности выбора гиполипидемического средства в зависимости от типа гиперлипидемии. Артериальные гипертензии: современные принципы фармакотерапии артериальной гипертензии. Тактика

		диагностика. Оценка иммунологического статуса в динамике.
Итого 34 часа		
Лучевая диагностика внутренних болезней		
1	Визуальная диагностика заболеваний сердца и сосудов	Методы обследования заболеваний сердечно-сосудистой системы. Лучевая анатомия сердца, магистральных сосудов. Рентген-семиотика заболеваний сердца и крупных сосудов. Лучевая диагностика пороков сердца. Визуальная диагностика аневризмы аорты, перикардита. Визуальная диагностика заболеваний мышц сердца.
2	Визуальная диагностика заболеваний бронхолегочной системы	Рентген-семиотика заболеваний легких, нарушения бронхиальной проходимости, нарушения кровообращения в легких. Визуальная диагностика острых и хронических неспецифических воспалительных заболеваний, туберкулеза легких, плевры, лимфатических узлов грудной полости. Визуальная диагностика опухолей легких, средостения. Визуальная диагностика заболеваний плевры и диафрагмы
3	Визуальная диагностика заболеваний ЖКТ	Лучевая анатомия и рентген-физиология органов пищеварения. Методы обследования глотки и пищевода. Визуальная диагностика поражений желудка, двенадцатиперстной кишки. Доброкачественные опухоли желудка. Методы исследования толстой и прямой кишки. Методы исследования печени и желчевыводящих путей. Визуальная диагностика заболеваний поджелудочной железы.
4	Визуальная диагностика заболеваний почек и мочевыделительных путей	Лучевая анатомия почек и мочевыводящих путей. Визуальная диагностика заболеваний почек и мочевыводящих путей. Визуальная диагностика воспалительных заболеваний почек, опухолей почек, мочекаменной болезни. Визуальная диагностика аномалии развития почек у детей.
5	Визуальная диагностика заболеваний эндокринной системы	Лучевая анатомия эндокринной системы. Возрастные особенности. Визуальная диагностика заболеваний и повреждений эндокринной системы. Визуальная диагностика воспалительных заболеваний. Визуальная диагностика опухолей эндокринной системы.
6	Визуальная диагностика заболеваний костей и суставов	Лучевая анатомия костей и суставов. Возрастные особенности костей и суставов, аномалии развития у детей. Визуальная диагностика заболеваний и повреждений костей и суставов. Визуальная диагностика воспали-

25	Пульмонологияда сирек кездесетін патология	Диагностика, саралау диагностикасы. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
26	Тыныс алу жүйесінің басқа ағзалар мен жүйелердің аурулары кезінде зақымдануы	Диагностика, саралау диагностикасы. Клиникалық әйгіленімі. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
27	Қантты диабет (ҚД)	Диагностика, саралау диагностикасы. Қантты диабетті ерте диагностикалаудың скринингілік бағдарламалары. Клиникалық әйгіленімі. Атиптік формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Жұмысқа жарамдылықты сараптау. ҚД фонындағы басқа ағзалардың ауруларымен ауыратын науқастарды жүргізу ерекшеліктері.
28	Қалқаншабез ауруы	Диагностика, саралау диагностикасы. Клиникалық әйгіленімі. Атиптік формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
29	Гипоталамо-гипофизарлық жүйенің зақымдануы	Диагностика, саралау диагностикасы. Клиникалық әйгіленімі. Атиптік формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
30	Бүйрекбез аурулары	Диагностика, саралау диагностикасы. Клиникалық әйгіленімі. Атиптік формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
31	Қалқансерікбездердің аурулары	Диагностика, саралау диагностикасы. Клиникалық әйгіленімі. Атиптік формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.

32	Тұқым қуалаған патология	Диагностика, саралау диагностикасы. Клиникалық әйгіленімі. Атиптік формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
Барлығы: 360 сағат		
Стационардағы ішкі аурулар - 2		
1	Гастроэзофагеальдық рефлюкстік ауру (ГЭРА)	ГЭРА диагностикасы, саралау диагностикасы. Атиптік формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
2	Асқазанның ойықжарасыз диспепсиясы	Диспепсия диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық әйгіленімі. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
3	Ішектің ойықжарасыз диспепсиясы	Диспепсия диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық әйгіленімі. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
4	Ойықжара ауруы	Диспепсия диагностикасы, саралау диагностикасы. Клиникалық әйгіленімі. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
5	Өңеш пен асқазан ісіктері	Диагностика, саралау диагностикасы. Өңеш және асқазан ісіктерін ерте диагностикалау бағдарламалары. Клиникалық әйгіленімі. Атиптік формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
6	Өтқалта мен өт шығару жолдарының аурулары	Диагностика, саралау диагностикасы. Клиникалық әйгіленімі. Атиптік формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.

5	Неврастения	Неврастения, диагностика, классификация. Клинические проявления. Тактика ведения больного. Экспертиза временной нетрудоспособности больных.
Итого: 32 часа		
Клиническая лабораторная диагностика внутренних болезней		
1	Клиническая лаборатория	Клиническая лаборатория, требования к оснащению, штатам и режиму работы. Общеклинические исследования различных биологических субстратов. Общеклинические лабораторные исследования: клинический анализ крови, включая лейкоцитарную формулу и СОЭ; все виды клинических анализов мочи; клинический анализ кала (копрология); исследование отделяемого мочеполовых органов на флору; исследование секрета предстательной железы; спермограмма.
2	Биохимическая лаборатория	Биохимическая лаборатория, требования к оснащению, штатам и режиму работы. биохимические исследования: глюкоза, билирубин и фракции, липидный профиль, мочевины, креатинин, мочевая кислота, ферменты, микроэлементы и т.д. гормональные исследования (тиреоидная панель, половые гормоны, гормоны поджелудочной железы и надпочечников); онкомаркеры.
3	Коагулологическая лаборатория	Коагулологическая лаборатория, требования к оснащению, штатам и режиму работы. Лабораторные методы оценки факторов внешнего и внутреннего пути свертывания (АЧТВ, ПТВ/МНО, микст-тесты, ядовитые тесты). Принципы лабораторной диагностики дефицита отдельных факторов свертывания (диагностика гемофилии). Основные лабораторные тесты для характеристики конечных этапов системы свертывания (тромбиновое время, фибриноген). Основные компоненты системы первичных антикоагулянтов. Лабораторный скрининг нарушений в системе протеина С, определение активности антитромбина 3. Фибринолитическая (плазминовая) система. Современные лабораторные методы изучения. Маркеры активации сосудисто-тромбоцитарного гемостаза. Общая структура алгоритма диагностики ДВС-синдрома.
4	Иммунологическая лаборатория	Иммунологическая лаборатория, требования к оснащению, штатам и режиму работы. Принципы лабораторной диагностики иммунодефицитных состояний, аллергических и аутоиммунных заболеваний. Специфическая

10	ВИЧ/СПИД	Распространение и проблемы ВИЧ-инфекции. Эпидемиология, клиническая классификация. Оппортунистические инфекции при ВИЧ-инфекции, клиническая характеристика. СПИД-ассоциированные опухоли. Диагностика ВИЧ-инфекции. Современная терапевтическая тактика с позиций доказательной медицины. Диспансерное наблюдение.
Итого: 100 часов		
Неврология		
1	Сосудистые заболевания головного мозга и периферической нервной системы	Клинические проявления основных неврологических синдромов. Диагностика заболеваний периферической нервной системы (корешковый синдром, невриты, плекситы). Остеохондроз позвоночника. Заболевания периферической нервной системы: этиология, патогенез, особенности клинической картины в зависимости от уровня поражения, диагностика и лечение. Полиневропатия. Мононевропатии. Невралгии. Острые нарушения мозгового кровообращения. Дифференциальная диагностика ишемических и геморрагических инсультов. Основные методы лечения НМК и профилактики. Понятие о хронической недостаточности мозгового кровообращения. Диагностика и тактика ведения больного при оказании неотложной помощи.
2	Воспалительные заболевания головного мозга и его оболочек	Острые воспалительные заболевания головного мозга и его оболочек (энцефалит, арахноидит, менингит). Сотрясение (ушиб) головного мозга. Распознавание. Первая врачебная помощь. Показания к госпитализации. Тактика ведения больного. Экспертиза временной нетрудоспособности больных.
3	Посттравматические энцефалопатии	Отдаленные последствия закрытой травмы черепа и воспалительных заболеваний мозга и его оболочек (диэнцефальный, гипоталамический синдром, энцефалопатии). Экспертиза временной нетрудоспособности больных.
4	Заболевания вегетативной нервной системы	Особенности строения вегетативной нервной системы. Вегетативная нервная система: сегментарный и надсегментарный отделы. Классификация заболеваний вегетативной нервной системы. Методы исследования вегетативной нервной системы. Гипоталамические синдромы. Периферическая вегетативная недостаточность. Тазовые расстройства.

7	Ұйқыбез аурулары	Диагностика, саралау диагностикасы. Клиникалық әйгіленімі. Атиптік формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
8	Гепатиттер және цирроздар	Диагностика, саралау диагностикасы. Клиникалық әйгіленімі. Атиптік формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
9	Бауыр ісіктері	Диагностика, саралау диагностикасы. Бауыр ісіктерін ерте диагностикалау бағдарламалары. Клиникалық әйгіленімі. Атиптік формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
10	Бейспецификалы ойықжаралы колит	Диагностика, саралау диагностикасы. Клиникалық әйгіленімі. Атиптік формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
11	Ішек ісіктері	Диагностика, саралау диагностикасы. Ішек ісіктерін ерте диагностикалау бағдарламалары. Клиникалық әйгіленімі. Атиптік формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
12	Гастроэнтерологияда сирек кездесетін патология	Диагностика, саралау диагностикасы. Клиникалық әйгіленімі. Атиптік формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
13	Гастроэнтерологиядағы зертханалық зерттеулердің клиника-диагностикалық маңызы	Асқазан-ішек жолының зақымдануларында қанның жалпы клиникалық анализін (ҚЖА), гемостазды, қышқыл-сілтілік тепе-теңдікті (ҚСТ), электролиттік теңгерімді, нәруыз, көмірсу және липидтік алмасулар метаболиттерін, биохимиялық көрсеткіштерді, уреаздық тестіні, копрологиялық және басқа да зертханалық зерттеулерді зерттеу.

14	Асқазан-ішек жолының басқа ағзалар мен жүйелердің аурулары кезінде зақымдануы	Диагностика, саралау диагностикасы. Клиникалық әйгіленімі. Атиптік формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
15	Несеп жолдарының инфекциясы	Диагностика, саралау диагностикасы. Клиникалық әйгіленімі. Атиптік формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
16	Нефриттер	Диагностика, саралау диагностикасы. Клиникалық әйгіленімі. Атиптік формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
17	Бүйрек функциясының жеткіліксіздігі	Диагностика, саралау диагностикасы. Клиникалық әйгіленімі. Атиптік формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
18	Несептас ауруы	Диагностика, саралау диагностикасы. Клиникалық әйгіленімі. Атиптік формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
19	Нефрологияда сирек кездесетін патология	Диагностика, саралау диагностикасы. Клиникалық әйгіленімі. Атиптік формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Созылмалы ауруға шалдыққан науқастарды диспансеризациялау. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
20	Нефрологиядағы зертханалық зерттеулердің клиника-диагностикалық маңызы	Қанның жалпы клиникалық анализін (ҚЖА), гемостазды, қышқыл-сілтілік тепе-теңдікті (ҚСТ), электролиттік теңгерімді, нәруыз, көмірсу және липидтік алмасулар метаболиттерін, биохимиялық көрсеткіштерді және нефрологиядағы басқа да зертханалық зерттеулерді зерттеу.
21	Несеп шығару жүйесінің басқа ағзалар мен	Диагностика, саралау диагностикасы. Клиникалық әйгіленімі. Атиптік формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина

		менные особенности эпидемиологии. Ранние симптомы заболевания, особенности клинического течения современного брюшного тифа. Осложнения, патогенез и клиника рецидивов. Бактериологические и серологические методы диагностики тифо-паратифозной группы и их диагностическая значимость. Формирование бактерионосительства. Лечение с позиций доказательной медицины. Диспансерное наблюдение больных перенесших брюшной тиф, и бактерионосителей. Клинико-эпидемиологические особенности паратифов А и В. Дизентерия. Этиология, особенности современной эпидемиологии. Классификация. Клиническая характеристика дизентерии с типичным, атипичным, стертым и субклиническим течением. Методы диагностики: специфические (бактериологические, серологические), параклинические, инструментальные. Дифференциальная диагностика с сальмонеллезом, пищевыми токсикоинфекциями, амебиазом, неспецифическим язвенным колитом, опухолями кишечника, глистными инвазиями и др. Принципы лечения. Хроническая дизентерия. Диспансерное наблюдение. Сальмонеллез. Пути распространения, классификация, осложнения. Субклиническая форма (бактерионосительство). Диагностика, дифференциальная диагностика с другими кишечными инфекциями и инвазиями. Лечение с учетом коррекции гемодинамики, сердечно-сосудистых функций, функций почек. Холера. Пищевые токсикоинфекции. Эшерихиозы. Иерсиниозы. Протозойные инвазии кишечника (амебиаз, балантидиоз, лямблиоз), энтеровирусная инфекция. Пути распространения, эпидемиология, клиническая классификация, течение и исходы. Методы лечения с позиций доказательной медицины. Диспансерное наблюдение после выписки из стационара.
8	Экзантемы	Инфекционные заболевания, протекающие с синдромом экзантемы. Дифференцированный диагноз. Методы диагностики. Принципы лечения, лечение неотложных состояний. Диспансерное наблюдение и ведение больных после выписки из стационара.
9	Поражения зева	Инфекционные заболевания, протекающие с синдромом поражения зева. Дифференцированный диагноз. Методы диагностики. Принципы лечения, лечение неотложных состояний. Диспансерное наблюдение и ведение больных после выписки из стационара.

		инфузионной терапии. Корь, краснуха, ветряная оспа, эпидемический паротит. Клиническая картина у привитых и непривитых, дифференциальная диагностика с экзантемами, осложнения, лечение. Особенности дифтерии на современном этапе. Лечение.
3	Кровяные инфекции	Риккетсиозы. Эпидемический сыпной тиф и болезнь Бриля-Цинссера, клещевой сыпной тиф, эндемический сыпной тиф, Ку-лихорадка. Системный клещевой боррелиоз (болезнь Лайма). Малярия. Проблема завозной инфекции. Лейшманиозы. Туляремия. Геморрагические лихорадки. Клещевой весеннее-летний энцефалит. Эпидемиологические особенности. Клинические характеристики. Дифференциальная диагностика. Современные методы лабораторной диагностики. Современная терапевтическая тактика с позиций доказательной медицины. Диспансерное наблюдение.
4	Инфекции наружных покровов	Эпидемиология. Механизм поражения. Провоцирующие факторы. Современная классификация. Диагностика. Принципы местной терапии и физиотерапии рожи. Принципы диспансерного наблюдения и бициллинопрофилактики рецидивов рожи.
5	Особо опасные инфекции	Чума. Натуральная оспа. Тропические опасные геморрагические лихорадки. Холера. Вопросы этиологии, патогенеза, клиники, дифференциальной диагностики. Эпидемиология, экстренная специфическая диагностика, организация работы с больными и контактными лицами, экстренная профилактика, действия врача-инфекциониста при массовом поступлении больных и контактных. Мероприятия, проводимые ВОП, при особо опасных инфекциях. Диспансерное наблюдение и ведение больных после выписки из стационара.
6	Менингеальный синдром	Биологические свойства возбудителя. Эпидемиология. Клиника, классификация. Назофарингит. Менингококцемия. Гнойный менингит. Смешанные формы. Осложнения. Методы диагностики. Дифференциальная диагностика с серозными, гнойными менингитами, субарахноидальными кровоизлияниями, менингизмом. Принципы лечения, лечение неотложных состояний. Показания к гормональной терапии.
7	Диарея	Кишечные инфекции и инвазии. Брюшной тиф и паратифы. Клиническая классификация. Этиология, совре-

	жүйелердің аурулары кезінде зақымдануы	тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
22	Поллиноздар. Аллергиялық риниттер	Диагностика, саралау диагностикасы. Клиникалық әйгіленімі. Атиптік формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
23	Жіті аллергоздар. Псевдоаллергия	Аллергологиялық статусты зерттеудің ерекшеліктері. Ангионевроздық ісіну. Есекжем.
24	Дәрілік аллергия. Тағамдық аллергия. Инсектілік аллергия	Диагностика, саралау диагностикасы. Клиникалық әйгіленімі. Атиптік формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
25	Атопиялық дерматит	Диагностика, саралау диагностикасы. Клиникалық әйгіленімі. Атиптік формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
26	Сарысу ауруы	Диагностика, саралау диагностикасы. Клиникалық әйгіленімі. Атиптік формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
27	Ілкі және салдарлық иммунитет тапшылығы	Диагностика, саралау диагностикасы. Клиникалық әйгіленімі. Атиптік формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
28	Аутоиммундық аурулар	Диагностика, саралау диагностикасы. Клиникалық әйгіленімі. Атиптік формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
29	Иммунитеттің әртүрлі аурулар мен жағдайлар кезінде өзгеруі	Иммунитеттің әртүрлі аурулар мен жағдайлар кезінде өзгеруі: стресс, радиация, ісіктер, созылмалы шаршау синдромы. Клиникалық әйгіленімі. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.

30	Иммунологиялық зерттеулердің ішкі ағзалардың аурулары кезіндегі клиника-диагностикалық маңызы	Қанның жалпы клиникалық анализін (ҚЖА), гемостазды, қышқыл-сілтілік тепе-теңдікті (ҚСТ), электролиттік теңгерімді, нәруыз, көмірсу және липидтік алмасулар метаболиттерін, биохимиялық көрсеткіштерді және иммунологиядағы басқа да зертханалық зерттеулерді зерттеу. Аллергологиялық статусты зерттеудің ерекшеліктері.
31	Анемия	Диагностика, саралау диагностикасы. Клиникалық әйгіленімі. Атиптік формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
32	Лейкоздар	Диагностика, саралау диагностикасы. Клиникалық әйгіленімі. Атиптік формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
33	Геморрагиялық васкулиттер	Диагностика, саралау диагностикасы. Клиникалық әйгіленімі. Атиптік формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
34	Тромбоцитопения	Диагностика, саралау диагностикасы. Клиникалық әйгіленімі. Атиптік формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
35	Қанның тұқым қуалауға негізделген аурулары	Диагностика, саралау диагностикасы. Клиникалық әйгіленімі. Атиптік формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
36	Гематологияда сирек кездесетін патология	Диагностика, саралау диагностикасы. Клиникалық әйгіленімі. Атиптік формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
37	Гематологиядағы зертханалық зерттеулердің клиника-	Қанның жалпы клиникалық анализін (ҚЖА), гемостазды, қышқыл-сілтілік тепе-теңдікті (ҚСТ), электролиттік теңгерімді, нәруыз, көмірсу және

Инфекционные болезни		
1	Кишечные инфекции	Кишечные инфекции и инвазии. Брюшной тиф и паратифы. Клиническая классификация. Этиология, современные особенности эпидемиологии. Ранние симптомы заболевания, особенности клинического течения современного брюшного тифа. Осложнения, патогенез и клиника рецидивов. Бактериологические и серологические методы диагностики тифо-паратифозной группы и их диагностическая значимость. Формирование бактерионосительства. Лечение с позиций доказательной медицины. Диспансерное наблюдение больных перенесших брюшной тиф, и бактерионосителей. Клинико-эпидемиологические особенности паратифов А и В. Дизентерия. Этиология, особенности современной эпидемиологии. Классификация. Клиническая характеристика дизентерии с типичным, атипичным, стертым и субклиническим течением. Методы диагностики: специфические (бактериологические, серологические), параклинические, инструментальные. Дифференциальная диагностика с сальмонеллезом, пищевыми токсикоинфекциями, амебиозом, неспецифическим язвенным колитом, опухолями кишечника, глистными инвазиями и др. Принципы лечения. Хроническая дизентерия. Диспансерное наблюдение. Сальмонеллез. Пути распространения, классификация, осложнения. Субклиническая форма (бактерионосительство). Диагностика, дифференциальная диагностика с другими кишечными инфекциями и инвазиями. Лечение с учетом коррекции гемодинамики, сердечно-сосудистых функций, функций почек. Холера. Пищевые токсикоинфекции. Эшерихиозы. Иерсиниозы. Протозойные инвазии кишечника (амебиаз, балантидиоз, лямблиоз), энтеровирусная инфекция. Пути распространения, эпидемиология, клиническая классификация, течение и исходы. Методы лечения с позиций доказательной медицины. Диспансерное наблюдение после выписки из стационара.
2	Инфекции дыхательных путей	Грипп и другие ОРВИ (парагрипп, аденовирусная инфекция, респираторно-синтициальная инфекция, риновирусная инфекция). Дифференциальная диагностика. Осложнения и неотложные состояния при ОРВИ. Диагностика (метод парных сывороток и др.), экспресс-диагностика. Лечение. Показания к назначению антибиотиков,

4	Внелегочные формы туберкулеза	Эпидемиология внелегочных форм туберкулеза. Группы риска. Симптоматология и основные клинические признаки костного туберкулеза. Туберкулез мочеполовой системы. Классификация, клинические проявления, методы диагностики. Показания к оперативному вмешательству. Профилактика. Туберкулез глаз. Клинические проявления. Методы диагностики. Абдоминальный туберкулез. Туберкулез кожи. Туберкулез полости рта и челюстно-лицевой области. Патогенез, местные и общие проявления. Значение биопсии в диагностике периферического лимфаденита. Туберкулезный менингит. Классификация, клинические проявления. Диагностика, лечение, профилактика.
5	Рентгенологическая семиотика туберкулеза	Методы рентгенологического исследования, их информативность для диагностики туберкулеза. Нормограмма органов грудной клетки в различных проекциях при различных видах визуальной диагностики. Основные рентгенологические синдромы при туберкулезе. Синдром «очаговая тень». Синдром «ограниченное затемнение». Синдром «распространенное затемнение». Синдром «кольцевидная тень». Синдром «очаговая диссеминация». Синдром «поражение корня легкого».
6	Современные методы лечения туберкулеза	Протоколы DOTS. Понятие о мультирезистентных формах туберкулеза. Критерии выздоровления. Побочные действия терапии и осложнения туберкулеза
7	Профилактика туберкулеза	Специфическая профилактика. Вакцина БЦЖ. Техника внутрикожной вакцинации и ревакцинации БЦЖ, сроки, методика отбора лиц, нуждающихся в ревакцинации, учет местных прививочных реакций. Осложнения вакцинации и их лечение. Организация вакцинации и ревакцинации. Химиопрофилактика, показания и методика. Организация химиопрофилактики, контингенты различных возрастных групп, нуждающихся в специфической химиопрофилактике. Химиопрофилактика туберкулеза у лиц с посттуберкулезными изменениями, у больных с неспецифическими заболеваниями. Санитарная профилактика туберкулеза. Мероприятия по изоляции бактериовыделителей, по недопущению туберкулезных больных к работе в детских учреждениях, предприятиях питания, и в других учреждениях, условия работы в которых требуют постоянного контакта с населением. Санитарная пропаганда знаний по туберкулезу.
Итого: 64 часа		

	диагностикалық маңызы	липидтік алмасулар метаболиттерін, биохимиялық көрсеткіштерді, сүйек кемігін зерттеуді және иммунологиядағы басқа да зертханалық зерттеулерді зерттеу.
38	Қайғылы оқиғалар кезінде шұғыл көмек көрсету	Диагностика, саралау диагностикасы. Клиникалық әйгіленімі. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Дәрігерлік шұғыл көмек көрсету алгоритмі.
Барлығы: 360 сағат		
Амбулаториялық-емханалық терапия – 1		
1	Медициналық-санитариялық алғашқы жәрдем (МСАЖ) ұйымдарындағы нормативтік-құқықтық актілер және құжаттамалар	Жалпы практика дәрігері қызметінің заңнамалық аспектілері. Жалпы практика дәрігерінің жұмысын ұйымдастыру және функциялық міндеттері. Жалпы практика дәрігерінің медициналық құжаттамаларының формалары және жүргізу тәртібі. Қоғамдық денсаулық көрсеткіштері және оларға әсер ететін факторлар. Дені сау адамдар мен науқастарды диспансеризациялау әдістемелері. Жұмысқа жарамдылықты уақытша және тұрақты жоғалтуды сараптау жөніндегі жұмыстың мазмұнын анықтайтын заңнамалық және директивалы құжаттар.
2	Амбулатория жағдайында динамикалы бақылау және паллиативтік көмек көрсету ерекшеліктері	Терминальдық жағдай. Онкологиялық науқастар, қатты әсер ететін және наркотиктік препараттарға рецетп жазып беру ерекшеліктері. Есептен шығару және жою тәртібі. Өлім аузында жатқан науқаспен және оның ортасымен қарым-қатынас жасау ерекшеліктері.
3	Жіті коронарлық синдром (ЖКС)	ЖКС амбулатория жағдайында тиімді саралау диагностикасы алгоритмі амбулатория жағдайында жүргізу және динамикалы бақылау тәсілі. ЖИА ауыратын науқастарды емхана жағдайында оңалту. Медициналық-әлеуметтік сараптау. Стационарға жіберуге арналған көрсетілімдер.
4	Артериялық гипертензия	Ересектер мен балалардың тиімді саралау диагностикасы, жүргізу тәсілі және динамикалы бақылау алгоритмі. Жіктемесі. Жүктілерді, жасөспірімдерді, балалар мен егде жастағы пациенттерді жүргізудің ерекшеліктері. Дәлелдемелі медицина принциптеріне негізделген емдеу хаттамаларын қолдану. Жұмысқа жарамсыздықты сараптау.
5	Жүрек ақаулары	Ересектер мен балалардың тиімді саралау диагностикасы, жүргізу тәсілі және динамикалы бақылау алгоритмі. Жіктемесі. Жүктілерді, жасөспірімдерді,

		балалар мен егде жастағы пациенттерді жүргізудің ерекшеліктері. Дәлелдемелі медицина принциптеріне негізделген емдеу хаттамаларын қолдану. Жұмысқа жарамсыздықты сараптау.
7	Инфекциялық эндокардит	Ересектер мен балалардың тиімді саралау диагностикасы, жүргізу тәсілі және динамикалы бақылау алгоритмі. Жіктемесі. Жүктілерді, жасөспірімдерді, балалар мен егде жастағы пациенттерді жүргізудің ерекшеліктері. Дәлелдемелі медицина принциптеріне негізделген емдеу хаттамаларын қолдану. Жұмысқа жарамсыздықты сараптау.
8	Миокардиттер	Ересектер мен балалардың тиімді саралау диагностикасы, жүргізу тәсілі және динамикалы бақылау алгоритмі. Жіктемесі. Жүктілерді, жасөспірімдерді, балалар мен егде жастағы пациенттерді жүргізудің ерекшеліктері. Дәлелдемелі медицина принциптеріне негізделген емдеу хаттамаларын қолдану. Жұмысқа жарамсыздықты сараптау.
9	Кардиомиопатия	Ересектер мен балалардың тиімді саралау диагностикасы, жүргізу тәсілі және динамикалы бақылау алгоритмі. Жіктемесі. Жүктілерді, жасөспірімдерді, балалар мен егде жастағы пациенттерді жүргізудің ерекшеліктері. Дәлелдемелі медицина принциптеріне негізделген емдеу хаттамаларын қолдану. Жұмысқа жарамсыздықты сараптау.
10	Перикадиттер	Ересектер мен балалардың тиімді саралау диагностикасы, жүргізу тәсілі және динамикалы бақылау алгоритмі. Жіктемесі. Жүктілерді, жасөспірімдерді, балалар мен егде жастағы пациенттерді жүргізудің ерекшеліктері. Дәлелдемелі медицина принциптеріне негізделген емдеу хаттамаларын қолдану. Жұмысқа жарамсыздықты сараптау.
11	Жүректің ревматизмдік ауруы (ЖРА)	Ересектер мен балалардың тиімді саралау диагностикасы, жүргізу тәсілі және динамикалы бақылау алгоритмі. Жіктемесі. Ревматизмдік жіті қызба. Жүктілерді, жасөспірімдерді, балалар мен егде жастағы пациенттерді жүргізудің ерекшеліктері. Дәлелдемелі медицина принциптеріне негізделген емдеу хаттамаларын қолдану. Жұмысқа жарамсыздықты сараптау.
12	Ревматизмдік артрит	Ересектер мен балалардың тиімді саралау диагностикасы, жүргізу тәсілі және динамикалы бақылау

		Туберкулиновая проба Манту с 2ТЕ. Техника постановки. Применение пробы для раннего выявления туберкулеза, отбора лиц, подлежащих вакцинации и ревакцинации, и изучения инфицированности населения туберкулезом. Использование пробы Манту для выявления лиц с повышенным риском заболевания туберкулезом и нуждающихся в обследовании и наблюдении фтизиатра. Инфекционная и поствакцинальная чувствительность к туберкулину. Использование туберкулиновых проб для дифференциальной диагностики туберкулеза и других заболеваний. Методы бактериоскопического, бактериологического и биологического обнаружения микобактерий туберкулеза, значение их результатов для диагностики туберкулеза и установления фазы туберкулезного процесса. Значение биопсии для диагностики туберкулеза легких и других органов. Гистологическое и цитологическое исследование и их значение для дифференциального диагноза туберкулеза. Гистологическая верификация. Полимеразная цепная реакция. Пробная терапия.
2	Классификация туберкулеза	Принцип построения классификации туберкулеза. Рубрики классификации. Формулировка диагноза туберкулеза. Международная классификация болезней, травм, причин смерти, раздел «Туберкулез». Знание микробиологической гистологической верификации диагноза туберкулеза органов дыхания и других локализаций.
3	Туберкулез легких	Патогенез и патоморфология туберкулеза дыхательных путей и полости рта. Клиника, диагностика и лечение. Значение визуального и эндоскопического методов обследования. Дифференциальная диагностика туберкулеза полости рта и дыхательных путей. Патогенез, диагностика и принципы лечения легочного кровотечения и кровохарканья, спонтанного пневмоторакса. Дифференциальная диагностика осложнений туберкулеза. Неотложная помощь при легочных кровотечениях, спонтанном пневмотораксе, легочно-сердечной недостаточности. Терапевтические маски туберкулеза в клинике внутренних болезней в современных условиях. Алгоритм обследования при подозрении на туберкулез.

Лучевая диагностика внутренних болезней	
1	Значение визуальных методов исследования в диагностике заболеваний внутренних органов.
2	Оптимальный выбор методов визуальной диагностики в клинике внутренних болезней.
Итого: 4 часа	
Клиническая фармакология внутренних болезней	
1	Актуальные проблемы клинической фармакологии с позиций доказательной медицины.
2	Основы рациональной фармакотерапии в клинике внутренних болезней.
3	Этические и социальные аспекты клинической фармакологии.
Итого: 6 часов	
Нутрициология внутренних болезней	
1	Организация службы лечебного питания в Казахстане.
2	Патогенетическое обоснование принципов лечебного питания при заболеваниях внутренних органов.
Итого: 4 часа	

4.2 Примерный тематический план и содержание семинаров и практических занятий

№	Тема	Содержание
Фтизиатрия		
1	Особенности обследования больного туберкулезом	Значение контакта. Условия труда и быта больного. Развитие организма. Перенесенные заболевания. Вредные привычки. Первые симптомы болезни. Жалобы больного туберкулезом легких и других органов. Особенности обследования больных туберкулезом легких, имеющих другие заболевания /диабет, рак легкого, болезни сердца, алкоголизм и др./ Методы рентгенологического обследования больных туберкулезом органов дыхания. Схема описания патологических теней на рентгенограмме легких. Клинические формы туберкулеза легких в рентгенологическом изображении. Чтение рентгенограмм, томограмм, флюорограмм, бронхограмм. Туберкулины: АТК, ППД-Л. Туберкулиновые пробы Пирке, Манту, Коха, показания для их применения. Реакция на туберкулиновые пробы, их учет и клиническая трактовка.

		алгоритмі. Жіктемесі. Жүктілерді, жасөспірімдерді, балалар мен егде жастағы пациенттерді жүргізудің ерекшеліктері. Дәлелдемелі медицина принциптеріне негізделген емдеу хаттамаларын қолдану. Жұмысқа жарамсыздықты сараптау.
13	Реактивтік артриттер	Ересектер мен балалардың тиімді саралау диагностикасы, жүргізу тәсілі және динамикалы бақылау алгоритмі. Жіктемесі. Ревматизмдік жіті қызба. Жүктілерді, жасөспірімдерді, балалар мен егде жастағы пациенттерді жүргізудің ерекшеліктері. Дәлелдемелі медицина принциптеріне негізделген емдеу хаттамаларын қолдану. Жұмысқа жарамсыздықты сараптау.
14	Дәнекер тіннің диффузиялы аурулары	Ересектер мен балалардың тиімді саралау диагностикасы, жүргізу тәсілі және динамикалы бақылау алгоритмі. Жіктемесі. Жүктілерді, жасөспірімдерді, балалар мен егде жастағы пациенттерді жүргізудің ерекшеліктері. Дәлелдемелі медицина принциптеріне негізделген емдеу хаттамаларын қолдану. Жұмысқа жарамсыздықты сараптау.
15	Остеоратроздар	Ересектер мен балалардың тиімді саралау диагностикасы, жүргізу тәсілі және динамикалы бақылау алгоритмі. Жіктемесі. Ревматизмдік жіті қызба. Жүктілерді, жасөспірімдерді, балалар мен егде жастағы пациенттерді жүргізудің ерекшеліктері. Дәлелдемелі медицина принциптеріне негізделген емдеу хаттамаларын қолдану. Жұмысқа жарамсыздықты сараптау.
16	Подagra	Ересектер мен балалардың тиімді саралау диагностикасы, жүргізу тәсілі және динамикалы бақылау алгоритмі. Жіктемесі. Жүктілерді, жасөспірімдерді, балалар мен егде жастағы пациенттерді жүргізудің ерекшеліктері. Дәлелдемелі медицина принциптеріне негізделген емдеу хаттамаларын қолдану. Жұмысқа жарамсыздықты сараптау.
17	Остеопороз. Остеопатия	Ересектер мен балалардың тиімді саралау диагностикасы, жүргізу тәсілі және динамикалы бақылау алгоритмі. Жіктемесі. Ревматизмдік жіті қызба. Жүктілерді, жасөспірімдерді, балалар мен егде жастағы пациенттерді жүргізудің ерекшеліктері. Дәлелдемелі медицина принциптеріне негізделген емдеу хаттамаларын қолдану. Жұмысқа жарамсыздықты сараптау.

18	Пневмония	Ересектер мен балалардың тиімді саралау диагностикасы, жүргізу тәсілі және динамикалы бақылау алгоритмі. Жіктелмесі. Атиптік формалары. Жүктілерді, жасөспірімдерді, балалар мен егде жастағы пациенттерді жүргізудің ерекшеліктері. Дәлелдемелі медицина принциптеріне негізделген емдеу хаттамаларын қолдану. Жұмысқа жарамсыздықты сараптау. Науқастарды медициналық-әлеуметтік сараптау.
19	Плевриттер	Ересектер мен балалардың тиімді саралау диагностикасы, жүргізу тәсілі және динамикалы бақылау алгоритмі. Жіктелмесі. Жүктілерді, жасөспірімдерді, балалар мен егде жастағы пациенттерді жүргізудің ерекшеліктері. Дәлелдемелі медицина принциптеріне негізделген емдеу хаттамаларын қолдану. Жұмысқа жарамсыздықты сараптау. Науқастарды медициналық-әлеуметтік сараптау.
20	Өкпенің созылмалы обструкциялы ауруы (ӨСОА)	Ересектер мен балалардың тиімді саралау диагностикасы, жүргізу тәсілі және динамикалы бақылау алгоритмі. Жіктелмесі. Жүктілерді, жасөспірімдерді, балалар мен егде жастағы пациенттерді жүргізудің ерекшеліктері. Дәлелдемелі медицина принциптеріне негізделген емдеу хаттамаларын қолдану. Созылмалы ауруға шалдыққан науқастарды оқыту. Жұмысқа жарамсыздықты сараптау. Науқастарды медициналық-әлеуметтік сараптау. Өкпенің созылмалы обструкциялы ауруларын ерте анықтау әдістері.
21	Бронх демікпесі	Ересектер мен балалардың тиімді саралау диагностикасы, жүргізу тәсілі және динамикалы бақылау алгоритмі. Жіктелмесі. Жүктілерді, жасөспірімдерді, балалар мен егде жастағы пациенттерді жүргізудің ерекшеліктері. Дәлелдемелі медицина принциптеріне негізделген емдеу хаттамаларын қолдану. Астма-мектептер. Созылмалы ауруға шалдыққан науқастарды оқыту. Жұмысқа жарамсыздықты сараптау. Науқастарды медициналық-әлеуметтік сараптау.
22	Өкпе ісіктері	Диагностика, саралау диагностикасы. Ісіктерді ерте диагностикалаудың скринингтік бағдарламалары. Клиникалық әйгіленімі. Атиптік формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Жұмысқа жарамсыздықты сараптау.

6	Зондирование и промывание желудка.
7	Работа в библиотеке, Интернете.
8	Формирование портфолио слушателя резидентуры.
Итого: 198 часов	

4 Примерный тематический план и содержание профилирующих смежных дисциплин

4.1 Примерный тематический план лекций

№	Тема
Фтизиатрия	
1	Алгоритм обследования при подозрении на туберкулез.
2	Рентгенологическая семиотика туберкулеза.
3	Протоколы DOTS. За и против.
4	Побочные действия и осложнения терапии туберкулеза.
Итого: 8 часов	
Инфекционные болезни	
1	Организация инфекционной службы в Казахстане.
2	Основные клинические синдромы в инфекционных болезнях.
3	Противоэпидемические мероприятия при выявлении инфекционного заболевания.
4	Особо опасные инфекции.
Итого: 8 часов	
Неврология	
1	Поражение нервной системы при соматических заболеваниях. Диагностика. Принципы коррекции.
2	Сосудистые заболевания головного мозга. Профилактика. Диагностика и терапия с позиций доказательной медицины.
Итого: 4 часа	
Клиническая лабораторная диагностика внутренних болезней	
1	Значение клинико-лабораторных методов исследования в диагностике заболеваний внутренних органов.
Итого: 2 часа	

12	Измерение артериального давления и определение пульса.
13	Подготовка докладов, презентаций на клинические и патолого-анатомические конференции.
14	Участие в консилиумах и консультациях других отделений.
15	Дежурства в отделении.
16	Дежурства в приемном покое.
17	Работа в библиотеке, Интернете.
18	Формирование портфолио слушателя резидентуры.
Итого: 396 часов	
Амбулаторно-поликлиническая терапия – 1, 2	
1	Работа в кабинетах узких специалистов.
2	Работа в кабинете ВКК по экспертизе временной и стойкой нетрудоспособности.
3	Работа в дневном стационаре.
4	Организация стационара на дому.
5	Проведение пикфлоуметрии и интерпретация результатов.
6	Консультирование больных на амбулаторном приеме.
7	Обслуживание вызовов на дому.
8	Ведение медицинской документации.
9	Подготовка докладов, презентаций на клинические конференции.
10	Обучение пациентов в школах социально-значимых заболеваний (АГ, БА, СД, ХСН, ИБС и др.).
11	Работа по формированию принципов здорового образа жизни.
12	Работа с социально-неблагополучным контингентом на участке.
13	Работа в библиотеке, Интернете.
14	Формирование портфолио слушателя резидентуры.
Итого: 396 часов	
Внутренние болезни на станции скорой помощи	
1	Обслуживание больных в качестве помощника врача линейной бригады скорой помощи.
2	Обслуживание больных в качестве помощника врача специализированной бригады скорой помощи.
3	Подготовка докладов, презентаций на клинические конференции.
4	Все виды инъекций.
5	Катетеризация мочевого пузыря.

23	Қантты диабет	Ересектер мен балалардың тиімді саралау диагностикасы, жүргізу тәсілі және динамикалы бақылау алгоритмі. Жіктемесі. Жүктілерді, жасөспірімдерді, балалар мен егде жастағы пациенттерді жүргізудің ерекшеліктері. Дәлелдемелі медицина принциптеріне негізделген емдеу хаттамаларын қолдану. Жұмысқа жарамсыздықты сараптау.
24	Қалқаншабез ауруы	Ересектер мен балалардың тиімді саралау диагностикасы, жүргізу тәсілі және динамикалы бақылау алгоритмі. Жіктемесі. Жүктілерді, жасөспірімдерді, балалар мен егде жастағы пациенттерді жүргізудің ерекшеліктері. Дәлелдемелі медицина принциптеріне негізделген емдеу хаттамаларын қолдану. Жұмысқа жарамсыздықты сараптау.
25	Гипоталамо-гипофизарлық жүйенің зақымдануы	Ересектер мен балалардың тиімді саралау диагностикасы, жүргізу тәсілі және динамикалы бақылау алгоритмі. Жіктемесі. Жүктілерді, жасөспірімдерді, балалар мен егде жастағы пациенттерді жүргізудің ерекшеліктері. Дәлелдемелі медицина принциптеріне негізделген емдеу хаттамаларын қолдану. Жұмысқа жарамсыздықты сараптау.
26	Бүйрекбез аурулары	Ересектер мен балалардың тиімді саралау диагностикасы, жүргізу тәсілі және динамикалы бақылау алгоритмі. Жіктемесі. Жүктілерді, жасөспірімдерді, балалар мен егде жастағы пациенттерді жүргізудің ерекшеліктері. Дәлелдемелі медицина принциптеріне негізделген емдеу хаттамаларын қолдану. Жұмысқа жарамсыздықты сараптау.
Барлығы: 360 сағат		
Амбулаториялық-емханалық терапия – 2		
1	Гастроэзофагеальдық рефлюкстік ауру (ГЭРА)	Ересектер мен балалардың тиімді саралау диагностикасы, жүргізу тәсілі және динамикалы бақылау алгоритмі. Жіктемесі. Жүктілерді, жасөспірімдерді, балалар мен егде жастағы пациенттерді жүргізудің ерекшеліктері. Дәлелдемелі медицина принциптеріне негізделген емдеу хаттамаларын қолдану. Жұмысқа жарамсыздықты сараптау.
2	Асқазанның ойықжарасыз диспепсиясы	Ересектер мен балалардың тиімді саралау диагностикасы, жүргізу тәсілі және динамикалы бақылау алгоритмі. Жіктемесі. Жүктілерді, жасөспірімдерді,

		балалар мен егде жастағы пациенттерді жүргізудің ерекшеліктері. Дәлелдемелі медицина принциптеріне негізделген емдеу хаттамаларын қолдану. Жұмысқа жарамсыздықты сараптау.
3	Ишектің ойықжарасыз диспепсиясы	Ересектер мен балалардың тиімді саралау диагностикасы, жүргізу тәсілі және динамикалы бақылау алгоритмі. Жіктемесі. Жүктілерді, жасөспірімдерді, балалар мен егде жастағы пациенттерді жүргізудің ерекшеліктері. Дәлелдемелі медицина принциптеріне негізделген емдеу хаттамаларын қолдану. Жұмысқа жарамсыздықты сараптау.
4	Ойықжара ауруы	Ересектер мен балалардың тиімді саралау диагностикасы, жүргізу тәсілі және динамикалы бақылау алгоритмі. Жіктемесі. Жүктілерді, жасөспірімдерді, балалар мен егде жастағы пациенттерді жүргізудің ерекшеліктері. Дәлелдемелі медицина принциптеріне негізделген емдеу хаттамаларын қолдану. Созылмалы ауруға шалдыққан науқастарды оқыту. Постгастрорезекциялық және постваготомиялық синдромдар. Жұмысқа жарамсыздықты сараптау. Науқастарды медициналық-әлеуметтік сараптау.
5	Өнеш және асқазан ісіктері	Диагностика, саралау диагностикасы. Ісіктерді ерте диагностикалаудың скринингтік бағдарламалары. Клиникалық әйгіленімі. Атиптік формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оңалту. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
6	Өтқалта мен өт шығару жолдарының аурулары	Ересектер мен балалардың тиімді саралау диагностикасы, жүргізу тәсілі және динамикалы бақылау алгоритмі. Жіктемесі. Жүктілерді, жасөспірімдерді, балалар мен егде жастағы пациенттерді жүргізудің ерекшеліктері. Дәлелдемелі медицина принциптеріне негізделген емдеу хаттамаларын қолдану. Жұмысқа жарамсыздықты сараптау.
7	Ұйқыбез аурулары	Ересектер мен балалардың тиімді саралау диагностикасы, жүргізу тәсілі және динамикалы бақылау алгоритмі. Жіктемесі. Жүктілерді, жасөспірімдерді, балалар мен егде жастағы пациенттерді жүргізудің ерекшеліктері. Дәлелдемелі медицина принциптеріне негізделген емдеу хаттамаларын қолдану. Жұмысқа жарамсыздықты сараптау.

17	Отравления	Диагностика, классификация и неотложная терапия. Алгоритм неотложной врачебной помощи. Показания к госпитализации.
18	Клиническая смерть	Диагностика, классификация и неотложная терапия. Алгоритм неотложной врачебной помощи.
19	Кома неясной этиологии	Диагностика, классификация и неотложная терапия. Алгоритм неотложной врачебной помощи. Показания к госпитализации.
20	Судорожный синдром. Эклампсия	Диагностика, классификация и неотложная терапия. Алгоритм неотложной врачебной помощи. Показания к госпитализации.
21	Гипертермия	Диагностика, классификация и неотложная терапия. Алгоритм неотложной врачебной помощи. Показания к госпитализации.
22	Неотложная помощь при несчастных случаях	Утопление, электротравма, отморожения, солнечный и тепловой удар, укусы насекомых, змей, животных. Диагностика и неотложная терапия. Алгоритм неотложной врачебной помощи. Показания к госпитализации.
Итого: 360 часов		

3.3 Примерный план самостоятельной работы резидента (СРР)

№	Содержание СРР
Внутренние болезни в стационаре – 1, 2	
1	Курация больных в палатах.
2	Ведение медицинской документации.
3	Снятие и расшифровка ЭКГ.
4	Интерпретация ЭХОКГ.
5	Интерпретация результатов спирометрии.
6	Пункция брюшной полости.
7	Пункция плевральной полости.
8	определение группы крови, резус-фактора, проб на совместимость крови донора и реципиента.
9	Все виды инъекций.
10	Катетеризация мочевого пузыря.
11	Определение калорийности пищи в суточном и недельном рационе, биологической ценности, органолептическое определение качества продуктов и готовых блюд.

5	Бронхоспастический синдром. Астматический статус	Диагностика и неотложная терапия при бронхиальной астме, астматическом статусе. Алгоритм неотложной врачебной помощи. Показания к госпитализации.
6	Дыхательная недостаточность	Диагностика и терапия неотложных состояний при пневмонии, пневмотораксе, ТЭЛА. Алгоритм неотложной врачебной помощи. Показания к госпитализации.
7	Острый живот	Диагностика «острого живота», дифференциальная диагностика поражений внутренних органов, вызывающих синдром «острый живот». Алгоритм неотложной врачебной помощи. Показания к госпитализации.
8	Кишечная непроходимость	Диагностика, дифференциальная диагностика. Алгоритм неотложной врачебной помощи. Показания к госпитализации.
9	Печеночная колика	Диагностика и неотложная терапия печеночной колики. Врачебная тактика и неотложная помощь, показания к госпитализации.
10	Печеночная кома	Диагностика и неотложная терапия печеночной комы. Врачебная тактика и неотложная помощь, показания к госпитализации.
11	Острая задержка мочи. Острая почечная недостаточность	Диагностика, классификация и неотложная терапия печеночной комы. Врачебная тактика и неотложная помощь, показания к госпитализации.
12	Кровотечения в клинике внутренних болезней	Диагностика, дифференциальная диагностика поражений внутренних органов, вызывающих кровотечения. Неотложная терапия. Геморрагический шок. Врачебная тактика и неотложная помощь, показания к госпитализации.
13	Диабетические комы	Диагностика, классификация и неотложная терапия. Алгоритм неотложной врачебной помощи. Показания к госпитализации.
14	Тиреотоксический криз	Диагностика, классификация и неотложная терапия. Алгоритм неотложной врачебной помощи. Показания к госпитализации.
15	Анафилактический шок, ангионевротический отек	Диагностика, классификация и неотложная терапия. Алгоритм неотложной врачебной помощи. Показания к госпитализации.
16	Обморок. Шок	Диагностика, классификация и неотложная терапия. Инфекционно-токсический шок. Алгоритм неотложной врачебной помощи. Показания к госпитализации.

8	Гепатиттер және цирроздар	Ересектер мен балалардың тиімді саралау диагностикасы, жүргізу тәсілі және динамикалы бақылау алгоритмі. Жіктелесі. Жүктілерді, жасөспірімдерді, балалар мен егде жастағы пациенттерді жүргізудің ерекшеліктері. Дәлелдемелі медицина принциптеріне негізделген емдеу хаттамаларын қолдану. Жұмысқа жарамсыздықты сараптау.
9	Бауыр ісіктері	Диагностика, саралау диагностикасы. Ісіктерді ерте диагностикалаудың скринингілік бағдарламалары. Клиникалық әйгіленімі. Атиптік формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оналту. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
10	Бейспецификалы ойықжаралы колит	Ересектер мен балалардың тиімді саралау диагностикасы, жүргізу тәсілі және динамикалы бақылау алгоритмі. Жіктелесі. Жүктілерді, жасөспірімдерді, балалар мен егде жастағы пациенттерді жүргізудің ерекшеліктері. Дәлелдемелі медицина принциптеріне негізделген емдеу хаттамаларын қолдану. Жұмысқа жарамсыздықты сараптау.
11	Ішек ісіктері	Диагностика, саралау диагностикасы. Ісіктерді ерте диагностикалаудың скринингілік бағдарламалары. Клиникалық әйгіленімі. Атиптік формалары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Асқынулар. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою, емдеу, алдын алу, оналту. Жұмысқа жарамдылықты сараптау.
12	Несеп жолдарының инфекциясы	Ересектер мен балалардың тиімді саралау диагностикасы, жүргізу тәсілі және динамикалы бақылау алгоритмі. Жіктелесі. Жүктілерді, жасөспірімдерді, балалар мен егде жастағы пациенттерді жүргізудің ерекшеліктері. Дәлелдемелі медицина принциптеріне негізделген емдеу хаттамаларын қолдану. Созылмалы ауруға шалдыққан науқастарды оқыту. Жұмысқа жарамсыздықты сараптау. Науқастарды медициналық-әлеуметтік сараптау.
13	Нефриттер	Ересектер мен балалардың тиімді саралау диагностикасы, жүргізу тәсілі және динамикалы бақылау алгоритмі. Жіктелесі. Жүктілерді, жасөспірімдерді, балалар мен егде жастағы пациенттерді жүргізудің ерекшеліктері. Дәлелдемелі медицина принциптеріне негізделген емдеу хаттамаларын қолдану.

		Созылмалы ауруға шалдыққан науқастарды оқыту. Жұмысқа жарамсыздықты сараптау. Науқастарды медициналық-әлеуметтік сараптау.
14	Бүйрек функциясының жеткіліксіздігі	Ересектер мен балалардың тиімді саралау диагностикасы, жүргізу тәсілі және динамикалы бақылау алгоритмі. Жіктемесі. Жүктілерді, жасөспірімдерді, балалар мен егде жастағы пациенттерді жүргізудің ерекшеліктері. Дәлелдемелі медицина принциптеріне негізделген емдеу хаттамаларын қолдану. Созылмалы ауруға шалдыққан науқастарды оқыту. Жұмысқа жарамсыздықты сараптау. Науқастарды медициналық-әлеуметтік сараптау.
15	Несептас ауруы	Ересектер мен балалардың тиімді саралау диагностикасы, жүргізу тәсілі және динамикалы бақылау алгоритмі. Жіктемесі. Жүктілерді, жасөспірімдерді, балалар мен егде жастағы пациенттерді жүргізудің ерекшеліктері. Дәлелдемелі медицина принциптеріне негізделген емдеу хаттамаларын қолдану. Созылмалы ауруға шалдыққан науқастарды оқыту. Жұмысқа жарамсыздықты сараптау. Науқастарды медициналық-әлеуметтік сараптау.
16	Поллиноздар	Ересектер мен балалардың тиімді саралау диагностикасы, жүргізу тәсілі және динамикалы бақылау алгоритмі. Жіктемесі. Жүктілерді, жасөспірімдерді, балалар мен егде жастағы пациенттерді жүргізудің ерекшеліктері. Дәлелдемелі медицина принциптеріне негізделген емдеу хаттамаларын қолдану. Созылмалы ауруға шалдыққан науқастарды оқыту. Жұмысқа жарамсыздықты сараптау. Науқастарды медициналық-әлеуметтік сараптау.
17	Аллергоздар. Псевдоаллергия	Ересектер мен балалардың тиімді саралау диагностикасы, жүргізу тәсілі және динамикалы бақылау алгоритмі. Жіктемесі. Жүктілерді, жасөспірімдерді, балалар мен егде жастағы пациенттерді жүргізудің ерекшеліктері. Дәлелдемелі медицина принциптеріне негізделген емдеу хаттамаларын қолдану. Созылмалы ауруға шалдыққан науқастарды оқыту. Жұмысқа жарамсыздықты сараптау. Науқастарды медициналық-әлеуметтік сараптау.
18	Анемия	Ересектер мен балалардың тиімді саралау диагностикасы, жүргізу тәсілі және динамикалы бақылау

21	Тромбоцитопении	Алгоритм рациональной дифференциальной диагностики, тактики ведения и динамического наблюдения взрослых и детей. Классификация. Особенности ведения беременных, подростков, детей и пациентов пожилого возраста. Применение протоколов лечения, основанных на принципах доказательной медицины. Обучение хронических больных. Экспертиза нетрудоспособности. Медико-социальная экспертиза больных.
Итого: 360 часов		
Внутренние болезни на станции скорой помощи		
1	Ангинозный статус	Диагностика и неотложная помощь при ишемической болезни сердца, ее современная классификация, диагностика стенокардии, инфаркта миокарда и его осложнений, принципы интенсивной терапии. Диагностика и неотложная терапия при язвенной болезни и ее осложнениях, заболеваниях пищевода (кровотечение из варикозно измененных вен). Врачебная тактика и неотложная помощь при печеночной коме, желчно-каменной болезни, остром панкреатите, показания к госпитализации. Диагностика и неотложная терапия при остром пиелонефрите, мочекаменной болезни, уремической коме. Диагностика и неотложная терапия при расслаивающей аневризме аорты. Диагностика и неотложная терапия при сахарном диабете (гипогликемические состояния, диабетические ацидозы), гипотиреоидной коме и гипертиреозе. Диагностика и неотложная терапия при гемоцитобластозах и геморрагических диатезах.
2	Отек легких	Диагностика и неотложная терапия при отеке легких. Алгоритм неотложной врачебной помощи. Показания к госпитализации.
3	Гипертонический криз	Диагностика и терапия неотложных состояний при артериальных гипертензиях. Методы регистрации и расшифровки ЭКГ, ее особенности при артериальной гипертензии и ее осложнениях. Показания к госпитализации.
4	Нарушения ритма и проводимости сердца	Диагностика и терапия неотложных состояний при аритмиях и блокадах сердца. Методы регистрации и расшифровки ЭКГ, ее особенности при нарушениях ритма и проводимости.

16	Поллинозы	Алгоритм рациональной дифференциальной диагностики, тактики ведения и динамического наблюдения взрослых и детей. Классификация. Особенности ведения беременных, подростков, детей и пациентов пожилого возраста. Применение протоколов лечения, основанных на принципах доказательной медицины. Обучение хронических больных. Экспертиза нетрудоспособности. Медико-социальная экспертиза больных.
17	Аллергозы. Псевдоаллергии	Алгоритм рациональной дифференциальной диагностики, тактики ведения и динамического наблюдения взрослых и детей. Классификация. Особенности ведения беременных, подростков, детей и пациентов пожилого возраста. Применение протоколов лечения, основанных на принципах доказательной медицины. Обучение хронических больных. Экспертиза нетрудоспособности. Медико-социальная экспертиза больных.
18	Анемии	Алгоритм рациональной дифференциальной диагностики, тактики ведения и динамического наблюдения взрослых и детей. Классификация. Особенности ведения беременных, подростков, детей и пациентов пожилого возраста. Применение протоколов лечения, основанных на принципах доказательной медицины. Обучение хронических больных. Экспертиза нетрудоспособности. Медико-социальная экспертиза больных.
19	Лейкозы	Алгоритм рациональной дифференциальной диагностики, тактики ведения и динамического наблюдения взрослых и детей. Классификация. Особенности ведения беременных, подростков, детей и пациентов пожилого возраста. Применение протоколов лечения, основанных на принципах доказательной медицины. Обучение хронических больных. Экспертиза нетрудоспособности. Медико-социальная экспертиза больных.
20	Геморрагические васкулиты	Алгоритм рациональной дифференциальной диагностики, тактики ведения и динамического наблюдения взрослых и детей. Классификация. Особенности ведения беременных, подростков, детей и пациентов пожилого возраста. Применение протоколов лечения, основанных на принципах доказательной медицины. Обучение хронических больных. Экспертиза нетрудоспособности. Медико-социальная экспертиза больных.

		алгоритмі. Жіктемесі. Жүктілерді, жасөспірімдерді, балалар мен егде жастағы пациенттерді жүргізудің ерекшеліктері. Дәлелдемелі медицина принциптеріне негізделген емдеу хаттамаларын қолдану. Созылмалы ауруға шалдыққан науқастарды оқыту. Жұмысқа жарамсыздықты сараптау. Науқастарды медициналық-әлеуметтік сараптау.
19	Лейкоздар	Ересектер мен балалардың тиімді саралау диагностикасы, жүргізу тәсілі және динамикалы бақылау алгоритмі. Жіктемесі. Жүктілерді, жасөспірімдерді, балалар мен егде жастағы пациенттерді жүргізудің ерекшеліктері. Дәлелдемелі медицина принциптеріне негізделген емдеу хаттамаларын қолдану. Созылмалы ауруға шалдыққан науқастарды оқыту. Жұмысқа жарамсыздықты сараптау. Науқастарды медициналық-әлеуметтік сараптау.
20	Геморрагиялы васкулиттер	Ересектер мен балалардың тиімді саралау диагностикасы, жүргізу тәсілі және динамикалы бақылау алгоритмі. Жіктемесі. Жүктілерді, жасөспірімдерді, балалар мен егде жастағы пациенттерді жүргізудің ерекшеліктері. Дәлелдемелі медицина принциптеріне негізделген емдеу хаттамаларын қолдану. Созылмалы ауруға шалдыққан науқастарды оқыту. Жұмысқа жарамсыздықты сараптау. Науқастарды медициналық-әлеуметтік сараптау.
21	Тромбоцитопения	Ересектер мен балалардың тиімді саралау диагностикасы, жүргізу тәсілі және динамикалы бақылау алгоритмі. Жіктемесі. Жүктілерді, жасөспірімдерді, балалар мен егде жастағы пациенттерді жүргізудің ерекшеліктері. Дәлелдемелі медицина принциптеріне негізделген емдеу хаттамаларын қолдану. Созылмалы ауруға шалдыққан науқастарды оқыту. Жұмысқа жарамсыздықты сараптау. Науқастарды медициналық-әлеуметтік сараптау.
Барлығы: 360 сағат		
Жедел жәрдем станциясындағы ішкі аурулар		
1	Ангинозды статус	Жүректің ишемиялық ауруы кезінде диагноз қою және шұғыл көмек көрсету, оның қазіргі жіктемесі, стенокардия, миокард инфаркті және оның асқынуларына диагноз қою, қарқынды терапия принциптері. Ойықжара ауруында және оның асқынуларында, өңеш

		ауруларында (варикозды өзгерген веналардан қан кету) диагноз қою және шұғыл емдеу. Бауыр комасында, өт-тас ауруында, жіті панкреатитте қолданылатын дәрігерлік тәсіл және шұғыл көмек, госпитальға жатқызуға арналған көрсетілімдер. Жіті пиелонефритте, несептас ауруында, уремиялық кома кезінде диагноз қою және шұғыл емдеу. Қолқаның қабағталған аневризмасында диагноз қою және шұғыл емдеу. Қантты диабет(гипогликемиялық жағдай, диабеттік ацидоздар), гипотиреодтық кома және гипертиреоз кезінде диагноз қою және шұғыл емдеу. Гемоцитобластоздар және геморрагиялық диатездер кезінде диагноз қою және шұғыл емдеу.
2	Өкпе ісігі	Өкпе ісігі кезінде диагноз қою және шұғыл емдеу. Дәрігерлік шұғыл көмек алгоритмі. Госпитальға жатқызуға арналған көрсетілімдер.
3	Гипертониялық криз	Артериялық гипертензия кезінде шұғыл жағдайларға диагноз қою және емдеу. ЭКГ тіркеу және түсіндіру әдістері, оның артериялық гипертензия және оның асқынуы кезіндегі ерекшеліктері. Госпитальға жатқызуға арналған көрсетілімдер.
4	Жүрек ырғағының және өткізгіштігінің бұзылуы	Аритмия және жүрек блокадасы кезінде шұғыл жағдайларға диагноз қою және емдеу. ЭКГ тіркеу және түсіндіру әдістері, оның ырғақ пен өткізгіштіктің бұзылуы кезіндегі ерекшеліктері.
5	Бронхоспазмдық синдром. Астмалық статус	Бронх демікпесі, астмалық статус кезінде диагноз қою және шұғыл емдеу. Дәрігерлік шұғыл көмек алгоритмі. Госпитальға жатқызуға арналған көрсетілімдер.
6	Тыныстық жеткіліксіздік	Пневмония, пневмоторакс, ТЭЛА кезінде шұғыл жағдайларға диагноз қою және емдеу. Дәрігерлік шұғыл көмек алгоритмі. Госпитальға жатқызуға арналған көрсетілімдер.
7	Іштеспесі	«Іштеспесіне» диагноз қою, ішкі ағзалардың «іштеспесі» синдромынан туындайтын зақымдануларының саралау диагностикасы. Дәрігерлік шұғыл көмек алгоритмі. Госпитальға жатқызуға арналған көрсетілімдер.
8	Іштүйнек	Диагностика, саралау диагностикасы. Дәрігерлік шұғыл көмек алгоритмі. Госпитальға жатқызуға арналған көрсетілімдер.

		лого возраста. Применение протоколов лечения, основанных на принципах доказательной медицины. Экспертиза нетрудоспособности.
11	Опухоли кишечника	Диагностика, дифференциальная диагностика. Скрининговые программы ранней диагностики опухолей. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности.
12	Инфекции мочевых путей	Алгоритм рациональной дифференциальной диагностики, тактики ведения и динамического наблюдения взрослых и детей. Классификация. Особенности ведения беременных, подростков, детей и пациентов пожилого возраста. Применение протоколов лечения, основанных на принципах доказательной медицины. Обучение хронических больных. Экспертиза нетрудоспособности. Медико-социальная экспертиза больных.
13	Нефриты	Алгоритм рациональной дифференциальной диагностики, тактики ведения и динамического наблюдения взрослых и детей. Классификация. Особенности ведения беременных, подростков, детей и пациентов пожилого возраста. Применение протоколов лечения, основанных на принципах доказательной медицины. Обучение хронических больных. Экспертиза нетрудоспособности. Медико-социальная экспертиза больных.
14	Почечная недостаточность	Алгоритм рациональной дифференциальной диагностики, тактики ведения и динамического наблюдения взрослых и детей. Классификация. Особенности ведения беременных, подростков, детей и пациентов пожилого возраста. Применение протоколов лечения, основанных на принципах доказательной медицины. Обучение хронических больных. Экспертиза нетрудоспособности. Медико-социальная экспертиза больных.
15	Мочекаменная болезнь	Алгоритм рациональной дифференциальной диагностики, тактики ведения и динамического наблюдения взрослых и детей. Классификация. Особенности ведения беременных, подростков, детей и пациентов пожилого возраста. Применение протоколов лечения, основанных на принципах доказательной медицины. Обучение хронических больных. Экспертиза нетрудоспособности. Медико-социальная экспертиза больных.

		Обучение хронических больных. Постгастрорезекционные и постваготомические синдромы. Экспертиза нетрудоспособности. Медико-социальная экспертиза больных.
5	Опухоли пищевода и желудка	Диагностика, дифференциальная диагностика. Скрининговые программы ранней диагностики опухолей. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности.
6	Болезни желчного пузыря и желчевыводящих путей	Алгоритм рациональной дифференциальной диагностики, тактики ведения и динамического наблюдения взрослых и детей. Классификация. Особенности ведения беременных, подростков, детей и пациентов пожилого возраста. Применение протоколов лечения, основанных на принципах доказательной медицины. Экспертиза нетрудоспособности.
7	Болезни поджелудочной железы	Алгоритм рациональной дифференциальной диагностики, тактики ведения и динамического наблюдения взрослых и детей. Классификация. Особенности ведения беременных, подростков, детей и пациентов пожилого возраста. Применение протоколов лечения, основанных на принципах доказательной медицины. Экспертиза нетрудоспособности.
8	Гепатиты и циррозы	Алгоритм рациональной дифференциальной диагностики, тактики ведения и динамического наблюдения взрослых и детей. Классификация. Особенности ведения беременных, подростков, детей и пациентов пожилого возраста. Применение протоколов лечения, основанных на принципах доказательной медицины. Экспертиза нетрудоспособности.
9	Опухоли печени	Диагностика, дифференциальная диагностика. Скрининговые программы ранней диагностики опухолей. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности.
10	Неспецифический язвенный колит	Алгоритм рациональной дифференциальной диагностики, тактики ведения и динамического наблюдения взрослых и детей. Классификация. Особенности ведения беременных, подростков, детей и пациентов пожи-

9	Бауыр шаншуы	Диагностика, саралау диагностикасы. Дәрігерлік шұғыл көмек алгоритмі. Госпитальға жатқызуға арналған көрсетілімдер.
10	Бауыр комасы	Бауыр комасына диагноз қою және шұғыл емдеу. Дәрігерлік тәсіл және шұғыл көмек, госпитальға жатқызуға арналған көрсетілімдер.
11	Несептің жіті кідіруі. Бүйрек функциясының жіті жеткіліксіздігі	Бүйрек комасына диагноз қою, жіктемесі және шұғыл емдеу. Дәрігерлік тәсіл және шұғыл көмек, госпитальға жатқызуға арналған көрсетілімдер.
12	Ішкі аурулар клиникасындағы қан кету	Ішкі ағзалардың қан кетуді туындататын зақымдануларына диагноз қою, саралау диагностикасы. Шұғыл терапия. Геморрагиялық шок. Дәрігерлік тәсіл және шұғыл көмек, госпитальға жатқызуға арналған көрсетілімдер.
13	Диабеттік комалар	Диагностика, жіктеме және шұғыл терапия. Дәрігерлік шұғыл көмек алгоритмі. Госпитальға жатқызуға арналған көрсетілімдер.
14	Тиреоуытты криз	Диагностика, жіктеме және шұғыл терапия. Дәрігерлік шұғыл көмек алгоритмі. Госпитальға жатқызуға арналған көрсетілімдер.
15	Анафилактикалық шок, ангионевроздық ісіну	Диагностика, жіктеме және шұғыл терапия. Дәрігерлік шұғыл көмек алгоритмі. Госпитальға жатқызуға арналған көрсетілімдер.
16	Талма. Шок	Диагностика, жіктеме және шұғыл терапия. Инфекциялық-уытты шок. Дәрігерлік шұғыл көмек алгоритмі. Госпитальға жатқызуға арналған көрсетілімдер.
17	Улану	Диагностика, жіктеме және шұғыл терапия. Дәрігерлік шұғыл көмек алгоритмі. Госпитальға жатқызуға арналған көрсетілімдер.
18	Клиникалық өлім	Диагностика, жіктеме және шұғыл терапия. Дәрігерлік шұғыл көмек алгоритмі.
19	Этиологиясы белгісіз кома	Диагностика, жіктеме және шұғыл терапия. Дәрігерлік шұғыл көмек алгоритмі. Госпитальға жатқызуға арналған көрсетілімдер.
20	Тырысу синдромы. Эклампсия	Диагностика, жіктеме және шұғыл терапия. Дәрігерлік шұғыл көмек алгоритмі. Госпитальға жатқызуға арналған көрсетілімдер.
21	Гипертермия	Диагностика, жіктеме және шұғыл терапия. Дәрігерлік шұғыл көмек алгоритмі. Госпитальға жатқызуға арналған көрсетілімдер.

22	Қайғылы оқиғалар кезінде шұғыл көмек көрсету	Суга бату, электротравма, үсу, күнге күйу және жылуга күйу, жәндіктердің, жыландардың шағып алуы, жануарлардың тістеуі. Диагностика және шұғыл терапия. Дәрігерлік шұғыл көмек алгоритмі. Госпитальға жатқызуға арналған көрсетілімдер.
Барлығы: 360 сағат		

3.3 Резиденттің өзіндік жұмысы (РӨЖ) жоспарының үлгісі

№	РӨЖ мазмұны	
Стационардағы ішкі аурулар – 1, 2		
1	Палаталарда науқастарды курациялау.	
2	Медициналық құжаттамаларды жүргізу.	
3	ЭКГ-ны түсіру және түсіндіру.	
4	ЭХОКГ-ны түсіндіру.	
5	Спирометрия нәтижелерін түсіндіру.	
6	Ішперде қуысы пункциясы.	
7	Плевра қуысы пункциясы.	
8	Қан тобын, резус-факторды, донор мен реципиенттің қанының сәйкестілігі сынағасын анықтау.	
9	Инъекцияның барлық түрлері.	
10	Қуықты катетерлеу.	
11	Тағамның тәуліктік және апталық рациондағы калориялылығын, биологиялық құндылығын анықтау, азық-түліктердің және дайын тағамдардың сапасын органолептикалық әдіспен анықтау.	
12	Артериалық қысымды өлшеу және пульсті анықтау.	
13	Клиникалық және патология-анатомиялық конференцияларға баяндамалар, презентациялар дайындау.	
14	Басқа бөлімшелердің консилиумдарына және консультацияларына қатысу.	
15	Бөлімшеде кезекшілік жасау.	
16	Қабылдау бөлмесінде кезекшілік жасау.	
17	Кітапханада, Интернетте жұмыс істеу.	
18	Резидентура тыңдаушысының портфолиосын қалыптастыру.	
Барлығы: 396 сағат		
Амбулаториялық-емханалық терапия – 1, 2		
1	Тар шеңберлі мамандар кабинеттерінде жұмыс істеу.	

	системы	взрослых и детей. Классификация. Особенности ведения беременных, подростков, детей и пациентов пожилого возраста. Применение протоколов лечения, основанных на принципах доказательной медицины. Экспертиза нетрудоспособности.
25	Заболевания надпочечников	Алгоритм рациональной дифференциальной диагностики, тактики ведения и динамического наблюдения взрослых и детей. Классификация. Особенности ведения беременных, подростков, детей и пациентов пожилого возраста. Применение протоколов лечения, основанных на принципах доказательной медицины. Экспертиза нетрудоспособности.
Итого: 360 часов		
Амбулаторно-поликлиническая терапия – 2		
1	Гастроэзофагеальная рефлюксная болезнь (ГЭРБ)	Алгоритм рациональной дифференциальной диагностики, тактики ведения и динамического наблюдения взрослых и детей. Классификация. Особенности ведения беременных, подростков, детей и пациентов пожилого возраста. Применение протоколов лечения, основанных на принципах доказательной медицины. Экспертиза нетрудоспособности.
2	Неязвенные желудочные диспепсии	Алгоритм рациональной дифференциальной диагностики, тактики ведения и динамического наблюдения взрослых и детей. Классификация. Особенности ведения беременных, подростков, детей и пациентов пожилого возраста. Применение протоколов лечения, основанных на принципах доказательной медицины. Экспертиза нетрудоспособности.
3	Неязвенные кишечные диспепсии	Алгоритм рациональной дифференциальной диагностики, тактики ведения и динамического наблюдения взрослых и детей. Классификация. Особенности ведения беременных, подростков, детей и пациентов пожилого возраста. Применение протоколов лечения, основанных на принципах доказательной медицины. Экспертиза нетрудоспособности.
4	Язвенная болезнь	Алгоритм рациональной дифференциальной диагностики, тактики ведения и динамического наблюдения взрослых и детей. Классификация. Особенности ведения беременных, подростков, детей и пациентов пожилого возраста. Применение протоколов лечения, основанных на принципах доказательной медицины.

19	Хроническая обструктивная болезнь легких (ХОБЛ)	Алгоритм рациональной дифференциальной диагностики, тактики ведения и динамического наблюдения взрослых и детей. Классификация. Особенности ведения беременных, подростков, детей и пациентов пожилого возраста. Применение протоколов лечения, основанных на принципах доказательной медицины. Обучение хронических больных. Экспертиза нетрудоспособности. Медико-социальная экспертиза больных. Методы раннего активного выявления хронических обструктивных болезней легких.
20	Бронхиальная астма	Алгоритм рациональной дифференциальной диагностики, тактики ведения и динамического наблюдения взрослых и детей. Классификация. Особенности ведения беременных, подростков, детей и пациентов пожилого возраста. Применение протоколов лечения, основанных на принципах доказательной медицины. Астма-школы. Обучение хронических больных. Экспертиза нетрудоспособности. Медико-социальная экспертиза больных.
21	Опухоли легких	Диагностика, дифференциальная диагностика. Скрининговые программы ранней диагностики опухолей легких. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности.
22	Сахарный диабет	Алгоритм рациональной дифференциальной диагностики, тактики ведения и динамического наблюдения взрослых и детей. Классификация. Особенности ведения беременных, подростков, детей и пациентов пожилого возраста. Применение протоколов лечения, основанных на принципах доказательной медицины. Экспертиза нетрудоспособности.
23	Заболевания щитовидной железы	Алгоритм рациональной дифференциальной диагностики, тактики ведения и динамического наблюдения взрослых и детей. Классификация. Особенности ведения беременных, подростков, детей и пациентов пожилого возраста. Применение протоколов лечения, основанных на принципах доказательной медицины. Экспертиза нетрудоспособности.
24	Поражения гипоталамо-гипофизарной	Алгоритм рациональной дифференциальной диагностики, тактики ведения и динамического наблюдения

2	Жұмысқа уақытша және тұрақты жарамсыздықты сараптау жөніндегі ДКК кабинеттерінде жұмыс істеу.
3	Күндізгі стационарда жұмыс істеу.
4	Стационарды үйде ұйымдастыру.
5	Пикфлоуметрия өткізу және нәтижелерін түсіндіру.
6	Амбулаториялық қабылдауда науқастарға кеңес беру.
7	Үйге шақыртқандарға қызмет көрсету.
8	Медициналық құжаттамаларды жүргізу.
9	Клиникалық конференцияға баяндама, презентация дайындау.
10	Пациенттерді әлеуметтік маңызы бар аурулар мектебінде оқыту (АГ, БА, СД, ЖФСЖ, ЖИА және т.б.).
11	Саламатты өмір салты принциптерін қалыптастыру бойынша жұмыс істеу.
12	Учаскеде әлеуметтік жағдайы төмен халықпен жұмыс істеу.
13	Кітапханада, Интернетте жұмыс істеу.
14	Резидентура тыңдаушысының портфолиосын қалыптастыру.
Барлығы: 396 сағат	
Жедел жәрдем станциясындағы ішкі аурулар	
1	Жедел жәрдемнің сызықтық бригадасы дәрігерінің көмекшісі ретінде науқастарға қызмет көрсету.
2	Жедел жәрдемнің мамандандырылған бригадасы дәрігерінің көмекшісі ретінде науқастарға қызмет көрсету.
3	Клиникалық конференцияға баяндама, презентация дайындау.
4	Инъекцияның барлық түрлері.
5	Қуықты катетер.
6	Асқазанды сүнгілеу және жуу.
7	Кітапханада, Интернетте жұмыс істеу.
8	Резидентура тыңдаушысының портфолиосын қалыптастыру.
Барлығы: 198 сағат	

4 Бейіндеуші шектес пәндердің тақырыптық жоспарының үлгісі және мазмұны

4.1 Дәрістердің тақырыптық жоспарының үлгісі

№	Тақырыбы
Фтизиатрия	
1	Туберкулезге қауіптенгенде тексеру алгоритмі.
2	Туберкулездің рентгенологиялық семиотикасы.
3	DOTS хаттамалары. Қолдау және қарсы болу.
4	Туберкулезді емдеу кезіндегі жанама әсерлер және асқынулар.
Барлығы: 8 сағат	
Жұқпалы аурулар	
1	Қазақстанда инфекциялық қызметті ұйымдастыру.
2	Жұқпалы аурулардағы негізгі клиникалық синдромдар.
3	Жұқпалы ауруларды анықтаған кезде қолданылатын эпидемияға қарсы шаралар.
4	Аса қауіпті инфекциялар.
Барлығы: 8 сағат	
Неврология	
1	Нерв жүйесінің соматикалық аурулар кезінде зақымдануы. Диагностика. Түзету принциптері.
2	Мидың тамырлы аурулары. Профилактика. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан диагноз қою және емдеу.
Барлығы: 4 сағат	
Ішкі аурулардың клиникалық зертханалық диагностикасы	
1	Зерттеудің клиника-зертханалық әдістерінің ішкі ағзалар ауруларына диагноз қоюдағы маңызы.
Барлығы: 2 сағат	
Ішкі аурулардың сәулелік диагностикасы	
1	Зерттеудің визуальдық әдістерінің ішкі ағзалар ауруларына диагноз қоюдағы маңызы.
2	Ішкі аурулар клиникасындағы визуальды диагностика әдістерін онтайлы тандау.
Барлығы: 4 сағат	

13	Диффузные заболевания соединительной ткани	Алгоритм рациональной дифференциальной диагностики, тактики ведения и динамического наблюдения взрослых и детей. Классификация. Особенности ведения беременных, подростков, детей и пациентов пожилого возраста. Применение протоколов лечения, основанных на принципах доказательной медицины. Экспертиза нетрудоспособности.
14	Остеоратрозы	Алгоритм рациональной дифференциальной диагностики, тактики ведения и динамического наблюдения взрослых и детей. Классификация. Острая ревматическая лихорадка. Особенности ведения беременных, подростков, детей и пациентов пожилого возраста. Применение протоколов лечения, основанных на принципах доказательной медицины. Экспертиза нетрудоспособности.
15	Подагра	Алгоритм рациональной дифференциальной диагностики, тактики ведения и динамического наблюдения взрослых и детей. Классификация. Особенности ведения беременных, подростков, детей и пациентов пожилого возраста. Применение протоколов лечения, основанных на принципах доказательной медицины. Экспертиза нетрудоспособности.
16	Остеопороз. Остеопатии	Алгоритм рациональной дифференциальной диагностики, тактики ведения и динамического наблюдения взрослых и детей. Классификация. Острая ревматическая лихорадка. Особенности ведения беременных, подростков, детей и пациентов пожилого возраста. Применение протоколов лечения, основанных на принципах доказательной медицины. Экспертиза нетрудоспособности.
17	Пневмонии	Алгоритм рациональной дифференциальной диагностики, тактики ведения и динамического наблюдения взрослых и детей. Классификация. Атипичные формы. Особенности ведения беременных, подростков, детей и пациентов пожилого возраста. Применение протоколов лечения, основанных на принципах доказательной медицины. Экспертиза нетрудоспособности. Медико-социальная экспертиза больных.
18	Плевриты	Алгоритм рациональной дифференциальной диагностики, тактики ведения и динамического наблюдения взрослых и детей. Классификация. Особенности ведения беременных, подростков, детей и пациентов пожилого возраста. Применение протоколов лечения, основанных на принципах доказательной медицины. Экспертиза нетрудоспособности. Медико-социальная экспертиза больных.

7	Миокардиты	Алгоритм рациональной дифференциальной диагностики, тактики ведения и динамического наблюдения взрослых и детей. Классификация. Особенности ведения беременных, подростков, детей и пациентов пожилого возраста. Применение протоколов лечения, основанных на принципах доказательной медицины. Экспертиза нетрудоспособности.
8	Кардиомиопатии	Алгоритм рациональной дифференциальной диагностики, тактики ведения и динамического наблюдения взрослых и детей. Классификация. Особенности ведения беременных, подростков, детей и пациентов пожилого возраста. Применение протоколов лечения, основанных на принципах доказательной медицины. Экспертиза нетрудоспособности.
9	Перикадиты	Алгоритм рациональной дифференциальной диагностики, тактики ведения и динамического наблюдения взрослых и детей. Классификация. Особенности ведения беременных, подростков, детей и пациентов пожилого возраста. Применение протоколов лечения, основанных на принципах доказательной медицины. Экспертиза нетрудоспособности.
10	Ревматическая болезнь сердца (РБС)	Алгоритм рациональной дифференциальной диагностики, тактики ведения и динамического наблюдения взрослых и детей. Классификация. Острая ревматическая лихорадка. Особенности ведения беременных, подростков, детей и пациентов пожилого возраста. Применение протоколов лечения, основанных на принципах доказательной медицины. Экспертиза нетрудоспособности.
11	Ревматоидный артрит	Алгоритм рациональной дифференциальной диагностики, тактики ведения и динамического наблюдения взрослых и детей. Классификация. Особенности ведения беременных, подростков, детей и пациентов пожилого возраста. Применение протоколов лечения, основанных на принципах доказательной медицины. Экспертиза нетрудоспособности.
12	Реактивные артриты	Алгоритм рациональной дифференциальной диагностики, тактики ведения и динамического наблюдения взрослых и детей. Классификация. Острая ревматическая лихорадка. Особенности ведения беременных, подростков, детей и пациентов пожилого возраста. Применение протоколов лечения, основанных на принципах доказательной медицины. Экспертиза нетрудоспособности.

Ішкі аурулардың клиникалық фармакологиясы	
1	Клиникалық фармакологияның дәлелдемелі медицина тұрғысынан өзекті мәселелері.
2	Ішкі аурулар клиникасындағы тиімді фармакотерапияның негіздері.
3	Клиникалық фармакологияның этикалық және әлеуметтік аспектілері.
Барлығы: 6 сағат	
Ішкі аурулар нутрициологиясы	
1	Қазақстанда тағаммен емдеу қызметін ұйымдастыру.
2	Ішкі ағзалар аурулары кезінде тағаммен емдеу принциптерін патогенетикалық негіздеу.
Барлығы: 4 сағат	

4.2 Семинарлар мен практикалық сабақтардың тақырыптық жоспарының үлгісі және мазмұны

№	Тақырыбы	Мазмұны
Фтизиатрия		
1	Туберкулезбен ауыратын науқасты тексеру ерекшеліктері	<p>Байланысудың маңызы. Науқастың еңбек және тұрмыс жағдайы. Организмнің дамуы. Бұрын ауырған аурулары. Зиянды әдеттері. Аурудың алғашқы симптомдары. Өкпе және басқа ағзалардың туберкулезімен ауыратын науқастың шағымдары. Өкпе туберкулезімен, басқа да аурулармен (диабет, өкпе обыры, жүрек аурулары, маскүнемдік, т.б.) ауыратын науқастарды тексеру ерекшеліктері.</p> <p>Тыныс алу ағзаларының туберкулезімен ауыратын науқастарды рентгенологиялық тексеру әдістері. Өкпе рентгенограммасындағы патологиялық көлеңкелерді сипаттау схемасы. Өкпе туберкулезінің рентгенологиялық көріністегі клиникалық формалары. Рентгенограмманы, томограммаларды, флюорограммаларды, бронхограммаларды оқу. Туберкулиндер: АТК, ППД-Л. Пирке, Манту, Кох туберкулиндік сынамалар, оларды қолдануға арналған көрсетілімдер. Туберкулиндік сынамаларға реакция, оларды есепке алу және клиникалық түсіндіру.</p> <p>2ТЕ және Манту туберкулиндік сынамасы. Орнату техникасы. Туберкулезді ерте анықтау, вакцинация және ревакцинацияға жататын адамдарды сұрыптау, халықтың туберкулезбен жұқпалануын зерттеу үшін сынама қолдану. Туберкулезбен ауырудың жоғары қаупі бар және</p>

		фтизиатрдың тексеруін, қадағалауын қажет ететін адамдарды анықтау үшін Манту сынамасын қолдану. Туберкулинге инфекциялық және поствакциналық сезімталдық. Туберкулезді және басқа да ауруларды дифференциациялық диагностикалау үшін туберкулиндік сынама қолдану. Туберкулездің микобактерияларын анықтаудың бактериоскопиялық, бактериологиялық және биологиялық әдістері, олардың нәтижелерінің туберкулезге диагноз қоюдағы және туберкулездік үдерістің фазасын анықтаудағы маңызы. Биопсияның өкпе және басқа ағзалардың туберкулезіне диагноз қоюдағы маңызы. Гистологиялық және цитологиялық зерттеу және олардың туберкулездің саралау диагнозындағы маңызы. Гистологиялық верификация. Полимераздық тізбекті реакция. Сынама терапия.
2	Туберкулездің жіктемесі	Туберкулез жіктемесін құру принципі. Жіктеме рубрикасы. Туберкулез диагнозын құру. Аурулардың, травмалардың, өлім себептерінің халықаралық жіктемесі, «Туберкулез» тарауы. Микробиологиялық гистологиялық верификацияның тыныс алу ағзалары туберкулезіне және басқа да жерлердің туберкулезіне диагноз қоюдағы маңызы.
3	Өкпе туберкулезі	Тыныс алу жолдарының және ауыз қуысы туберкулезінің патогенезі және патоморфологиясы. Клиника, диагностика және емдеу. Визуальдық және эндоскопиялық зерттеу әдістерінің маңызы. Тыныс алу жолдарының және ауыз қуысы туберкулезінің дифференциациялық диагностикасы. Өкпеден қан кету мен қан түкірудің, спонтанды пневмоторакстың патогенезі, диагностикасы және емдеу принциптері. Туберкулездің асқынуларының саралау диагностикасы. Өкпеден қан кеткенде, спонтанды пневмоторакста, өкпе-жүрек функциясының жеткіліксіздігінде шұғыл көмек көрсету. Қазіргі жағдайдағы ішкі аурулар клиникасындағы туберкулездің терапиялық демперделері. Туберкулезге қауіптенгенде тексеру алгоритмі.
4	Туберкулездің өкпеден тыс формалары	Туберкулездің өкпеден тыс формаларының эпидемиологиясы. Қауіп топтары. Сүйек туберкулезінің симптоматологиясы және негізгі клиникалық белгілері. Несепжыныстық жүйенің туберкулезі. Жіктемесі, клиникалық әйгіленімі, диагностика әдістері. Операция жасауға арналған көрсетілімдер. Профилактика. Көз туберкулезі. Клиникалық әйгіленімі. Диагностика әдістері. Абдоми-

Амбулаторно-поликлиническая терапия – 1		
1	Нормативно-правовые акты в организациях первичной медико-санитарной помощи (ПМСП)	Законодательные аспекты деятельности врача общей практики. Функциональные обязанности и организация работы врача общей практики. Формы и правила ведения медицинской документации врачом общей практики. Показатели общественного здоровья и факторы на них влияющие. Методики диспансеризации здоровых и больных. Законодательные и директивные документы, определяющие содержание работы по экспертизе временной и стойкой утраты трудоспособности.
2	Особенности динамического наблюдения и оказания паллиативной помощи в амбулаторных условиях	Терминальные состояния. Онкобольные, особенности выписывания рецептов на сильнодействующие и наркотические препараты. Правила списывания и утилизации. Особенности общения с умирающим больным и его окружением.
3	Острый коронарный синдром (ОКС)	Алгоритм рациональной дифференциальной диагностики ОКС в амбулаторных условиях. Тактика ведения и динамического наблюдения в амбулаторных условиях. Реабилитация больных ИБС в поликлинических условиях. Медико-социальная экспертиза. Показания к направлению в стационар.
4	Артериальные гипертензии	Алгоритм рациональной дифференциальной диагностики, тактики ведения и динамического наблюдения взрослых и детей. Классификация. Особенности ведения беременных, подростков, детей и пациентов пожилого возраста. Применение протоколов лечения, основанных на принципах доказательной медицины. Экспертиза нетрудоспособности.
5	Пороки сердца	Алгоритм рациональной дифференциальной диагностики, тактики ведения и динамического наблюдения взрослых и детей. Классификация. Особенности ведения беременных, подростков, детей и пациентов пожилого возраста. Применение протоколов лечения, основанных на принципах доказательной медицины. Экспертиза нетрудоспособности.
6	Инфекционный эндокардит	Алгоритм рациональной дифференциальной диагностики, тактики ведения и динамического наблюдения взрослых и детей. Классификация. Особенности ведения беременных, подростков, детей и пациентов пожилого возраста. Применение протоколов лечения, основанных на принципах доказательной медицины. Экспертиза нетрудоспособности.

31	Анемии	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности.
32	Лейкозы	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности.
33	Геморрагические васкулиты	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности.
34	Тромбоцитопении	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности.
35	Наследственно-обусловленные заболевания крови	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности.
36	Редко встречающиеся патологии в гематологии	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности.
37	Клинико-диагностическое значение лабораторных исследований в гематологии	Исследование общего клинического анализа крови (ОАК), гемостаза, кислотно-щелочного равновесия (КЩР), электролитного баланса, метаболитов белкового, углеводного и липидного обмена, биохимических показателей, исследований костного мозга и др. лабораторных исследований в гематологии.
38	Неотложная помощь при несчастных случаях	Диагностика. Клинические проявления. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Алгоритм неотложной врачебной помощи.
Итого: 360 часов		

		нальдық туберкулез. Тері туберкулезі. Ауыз қуысының және жақсүйек-бет аймағының туберкулезі. Патогенез, жергілікті және жалпы әйгіленімі. Перифериялық лимфаденитті диагностикалаудағы биопсияның маңызы. Туберкулездік менингит. Жіктемесі, клиникалық әйгіленімі. Диагностика, емдеу, профилактика.
5	Туберкулездің рентгенологиялық семиотикасы	Рентгенологиялық тексеру әдістері, туберкулезді диагностикалау үшін олардың ақпараттандырылуы. Визуальды диагностиканың әртүрлі түрлері кезіндегі көкірек ағзаларының түрлі проекциядағы нормограммасы. Туберкулез кезіндегі негізгі рентгенологиялық синдромдар. «Ошақты көлеңке» синдромы. «Шектелген қараю» синдромы. «Жайылған қараю» синдромы. «Сақина тәрізді қараю» синдромы. «Ошақты диссеминация» синдромы. «Өкпе түбірінің зақымдануы» синдромы.
6	Туберкулезді емдеудің қазіргі әдістері	DOTS хаттамалары. Туберкулездің мультирезистентті формалары туралы ұғым. Сауығу критерийлері. Терапияның жанама әсерлері және туберкулездің асқынуы.
7	Туберкулездің алдын алу	Спецификалы профилактика. БЦЖ вакцина. БЦЖ теріастына вакцинациялау және ревакцинациялау техникасы, мерзімі, ревакцинацияны қажет ететін жандарды таңдау әдістемесі, жергілікті екпе реакцияларын есепке алу. Вакцинацияның асқынуы және оны емдеу. Вакцинацияны және ревакцинацияны ұйымдастыру. Химиопрфилактика, көрсетілімдер және әдістеме. Химиопрфилактика ұйымдастыру, спецификалы химиопрфилактиканы қажет ететін жас ерекшелігі әртүрлі топтар контингенті. Посттуберкулездік өзгерістері бар тұлғалар, бейспецификалы аурулары бар науқастар туберкулезінің химиопрфилактикасы. Туберкулездің санитариялық профилактикасы. Бактерия таратушыларды оқшаулау, туберкулезбен ауыратын науқастарды балалар мекемелеріне, тамақ кәсіпорындарына, халықпен байланысты қажет ететін басқа да мекемелерге жұмысқа жібермеу бойынша шаралар. Туберкулез жөніндегі білімді санитариялық насихаттау.
Барлығы: 64 сағат		
Жұқпалы аурулар		
1	Ішек инфекциялары	Ішек инфекциясы және инвазия. Ішсүзек және паратифтер. Клиникалық жіктемесі. Этиология, эпидемиологияның қазіргі ерекшеліктері. Аурудың ерте симптомдары, қазіргі

		<p>ішсүзектің клиникалық ағымының ерекшеліктері. Асқынулар, рецидивтердің патогенезі және клиникасы. Тифо-паратифозды топты диагностикалаудың бактериологиялық және серологиялық әдістері және олардың диагностикалық маңызы. Бактериятасымал-даушылықтың қалыптасуы. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан емдеу. Ішсүзекпен ауырған жандарды, бактериятасымалдаушыларды диспансерлік бақылау. А және В паратифтерінің клиника-эпидемиологиялық ерекшеліктері. Дизентерия. Этиология, қазіргі эпидемиологияның ерекшеліктері. Жіктемесі. Типтік, атиптік, тегіс және субклиникалық ағымды дизентерияның клиникалық сипаттамасы. Диагностика әдістері: спецификалы (бактериологиялық, серологиялық), параклиникалық, аспаптық. Сальмонеллезбен, тағамдық токсикоинфекциялармен, амебиазбен, бейспецификалы ойықжаралы колитпен, ішек ісіктерімен, құртты инвазиялармен және т.б. дифференциациялық диагностика. Емдеу принциптері. Созылмалы дизентерия. Диспансерлік бақылау. Сальмонеллез. Таралу жолдары, жіктемесі, асқынулар. Субклиникалық форма (бактериятасымалдаушылық). Диагностика, басқа ішек инфекцияларымен және инвазияларымен дифференциациялық диагностика. Гемодинамиканы, жүрек-қан тамыр функциясын, бүйрек функциясын түзетуді ескеріп емдеу. Тырысқақ. Тағамдық токсикоинфекция. Эшерихиоздар. Иерсиниоздар. Ішектің протозойлық инвазиясы (амебиаз, балантидиоз, лямблиоз), энтеровирустық инфекция. Таралу жолдары, эпидемиология, клиникалық жіктемесі, ағымы және нәтижесі. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан емдеу әдістері. Стационардан шығарған соң диспансерлік қадағалау.</p>
2	Тыныс жолдарының инфекциясы	<p>Тұмау және ЖРВИ (парагрипп, аденовирустық инфекция, респираторлық-синтициальдық инфекция, риновирустық инфекция). Дифференциациялық диагностика. Асқынулар және ЖРВИ кезіндегі шұғыл жағдай. Диагностика (булы сарысу әдісі), экспресс-диагностика. Емдеу. Антибиотиктерді, инфузиялық терапияны тағайындауға арналған көрсеткіштер. Қызылша, қызамық, желшешек, эпидемиялық паротит. Екпе салдырғандардың және салдырмағандардың клиникалық көрінісі, экзантемалармен саралау диагностикасы, асқынулар, емдеу. Дифтерияның қазіргі кезеңдегі ерекшеліктері. Емдеу.</p>

23	Острые аллергии. Псевдоаллергии	Особенности исследования аллергологического статуса. Ангионевротический отек. Крапивница.
24	Лекарственная аллергия. Пищевая аллергия. Инсектная аллергия	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности.
25	Атопический дерматит	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности.
26	Сывороточная болезнь	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности.
27	Первичные и вторичные иммунодефициты	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности.
28	Аутоиммунные заболевания	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности.
29	Изменения иммунитета при различных заболеваниях и состояниях	Изменения иммунитета при различных заболеваниях и состояниях: стресс, радиация, опухоли, синдром хронической усталости. Клинические проявления. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности.
30	Клинико-диагностическое значение иммунологических исследований при заболеваниях внутренних органов	Исследование общего клинического анализа крови (ОАК), гемостаза, кислотно-щелочного равновесия (КЩР), электролитного баланса, метаболитов белкового, углеводного и липидного обмена, биохимических показателей и др. лабораторных исследований в иммунологии. Особенности исследования аллергологического статуса.

15	Инфекции мочевых путей	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности.
16	Нефриты	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности.
17	Почечная недостаточность	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности.
18	Мочекаменная болезнь	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности.
19	Редко встречающиеся патологии в нефрологии	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных. Экспертиза трудоспособности.
20	Клинико-диагностическое значение лабораторных исследований в нефрологии	Исследование общего клинического анализа крови (ОАК), гемостаза, кислотно-щелочного равновесия (КЩР), электролитного баланса, метаболитов белкового, углеводного и липидного обмена, биохимических показателей и др. лабораторных исследований в нефрологии.
21	Поражение мочевыделительной системы при заболеваниях других органов и систем	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности.
22	Поллинозы. Аллергические риниты	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности.

3	Қанды инфекция	Риккетсиоздар. Эпидемиялық бөртпе сүзегі және Брил-Цинссер ауруы, кенелі бөртпе сүзегі, эндемиялық бөртпе сүзегі, Ку-қызбасы. Жүйелі кене боррелиозы (Лайм ауруы). Безгек. Тасымалданушы инфекция проблемасы. Лейшманиоздар. Туляремия. Геморрагиялық қызба. Көктемгі-жаздық кене энцефалиті. Эпидемиологиялық ерекшеліктері. Клиникалық сипаттамасы. Дифференциациялық диагностика. Зертханалық диагностиканың қазіргі әдістері. Дәлел-демелі медицина тұрғысынан қазіргі терапиялық тәсіл. Диспансерлік қадағалау.
4	Сыртқы жамылғылар инфекциясы	Эпидемиология. Зарарлану механизмі. Ушықтырушы факторлар. Қазіргі жіктемесі. Диагностика. Тілінуді жергілікті емдеу және физиотерапия принциптері. Тілінудің өршуін диспансерлік қадағалау және бициллинопрофилактика принциптері.
5	Аса қауіпті инфекциялар	Оба. Табиғи шешек. Тропикалық қауіпті геморрагиялық қызба. Холера. Этиология, патогенезі, клиника, дифференциациялық диагностика мәселелері. Эпидемиология, шұғыл спецификалы диагностика, науқастармен және онымен араласатын жандармен жұмыс ұйымдастыру, шұғыл профилактика, науқастар және контактылылар көптеп түскенде дәрігер-инфекционисттің әрекеті. Аса қауіпті инфекциялар кезіндегі ЖПД өткізетін шаралар. Науқастарды диспансерлік қадағалау және стационардан шығарған соң емдеу.
6	Менингиальдық синдром	Қоздырғыштың биологиялық қасиеті. Эпидемиология. Клиника, жіктемесі. Назофарингит. Менингококцемия. Іріңді менингит. Аралас формалары. Асқыну. Диагностика әдістері. Серозды, іріңді менингиттермен, субарахноидальдық қан құйылумен, менингизммен дифференциациялық диагностика. Емдеу, шұғыл жағдайларды емдеу принциптері. Гормондық терапияға көрсетілімдер.
7	Диарея	Ішек инфекциясы және инвазия. Ішсүзек және паратифтер. Клиникалық жіктемесі. Этиология, эпидемиологияның қазіргі ерекшеліктері. Аурудың ерте симптомдары, қазіргі ішсүзектің клиникалық ағымының ерекшеліктері. Асқынулар, рецидивтердің патогенезі және клиникасы. Тифо-паратифозды топты диагностикалаудың бактериологиялық және серологиялық әдістері және олардың диагностикалық маңызы. Бактериятасымалдаушылықтың қалыптасуы. Дәлелдемелі медицина тұрғы-

		сынан емдеу. Ішсүзекпен ауырған жандарды, бактери- ятасымалдаушыларды диспансерлік бақылау. А және В паратифтерінің клиника-эпидемиологиялық ерекше- ліктері. Дизентерия. Этиология, қазіргі эпидемиология- ның ерекшеліктері. Жіктемесі. Типтік, атиптік, тегіс жә- не субклиникалық ағымды дизентерияның клиникалық сипаттамасы. Диагностика әдістері: спецификалы (бактериологиялық, серологиялық), параклиникалық, аспаптық. Сальмонеллезбен, тағамдық токсикоинфекци- ялармен, амебиозбен, бейспецификалы ойықжаралы ко- литпен, ішек ісіктерімен, құртты инвазиялармен және т.б. дифференциациялық диагностика. Емдеу принциптері. Созылмалы дизентерия. Диспансерлік бақылау. Саль- монеллез. Таралу жолдары, жіктемесі, асқынулар. Субклиникалық форма (бактериятасымалдаушылық). Диагностика, басқа ішек инфекцияларымен және инва- зияларымен дифференциациялық диагностика. Гемоди- намиканы, жүрек-кантамыр функциясын, бүйрек функ- циясын түзетуді ескеріп емдеу. Тырысқак. Тағамдық токсикоинфекция. Эшерихиоздар. Иерсиниоздар. Ішектің протозойлық инвазиясы (амебиоз, балантидиоз, лямбли- оз), энтеровирустық инфекция. Таралу жолдары, эпиде- миология, клиникалық жіктемесі, ағымы және нәтижесі. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан емдеу әдістері. Ста- ционардан шығарған соң диспансерлік қадағалау.
8	Экзантема	Экзантема синдромымен өтетін инфекциялық аурулар. Дифференциациялық диагноз. Диагностика әдістері. Ем- деу, шұғыл жағдайларды емдеу принциптері. Науқастарды стационардан шығарған соң диспансерлік қадағалау және емдеу.
9	Аңқаның зақымдануы	Аңқаның зақымдану синдромымен өтетін инфекциялық аурулар. Дифференциациялық диагноз. Диагностика әдістері. Емдеу, шұғыл жағдайларды емдеу принциптері. Науқастарды стационардан шығарған соң диспансерлік қадағалау және емдеу.
10	АИТВ/ЖИТС	АИТВ-инфекция мәселесі және таралуы. Эпидемиоло- гия, клиникалық жіктеме. АИТВ-инфекция кезіндегі оппортунистикалық инфекция, клиникалық сипаттама. ЖИТС-ассоциацияланған ісіктер. АИТВ-инфекция диа- гностикасы. Дәлелдемелі медицина тұрғысынан қазіргі терапиялық тәсіл. Диспансерлік бақылау.
Барлығы: 100 сағат		

8	Гепатиты и циррозы	Диагностика, дифференциальная диагностика. Кли- нические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, про- филактика, реабилитация с позиций доказательной ме- дицины. Экспертиза трудоспособности.
9	Опухоли печени	Диагностика, дифференциальная диагностика. Про- граммы ранней диагностики опухолей печени. Клини- ческие проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, про- филактика, реабилитация с позиций доказательной ме- дицины. Экспертиза трудоспособности.
10	Неспецифический язвенный колит	Диагностика, дифференциальная диагностика. Кли- нические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, про- филактика, реабилитация с позиций доказательной ме- дицины. Экспертиза трудоспособности.
11	Опухоли кишечника	Диагностика, дифференциальная диагностика. Про- граммы ранней диагностики опухолей кишечника. Кли- нические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, про- филактика, реабилитация с позиций доказательной ме- дицины. Экспертиза трудоспособности.
12	Редко встречающиеся патологии в гастроэнтерологии	Диагностика, дифференциальная диагностика. Кли- нические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, про- филактика, реабилитация с позиций доказательной ме- дицины. Экспертиза трудоспособности.
13	Клинико-диагно- стическое значение лабораторных иссле- дований в гастроэн- терологии	Исследование общего клинического анализа крови (ОАК), гемостаза, кислотно-щелочного равновесия (КЩР), электролитного баланса, метаболитов белково- го, углеводного и липидного обмена, биохимических показателей, уреазного теста, копрологических и др. лабораторных исследований при поражениях желудоч- но-кишечного тракта.
14	Поражение желудочно- кишечного тракта при заболеваниях других органов и систем	Диагностика, дифференциальная диагностика. Кли- нические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, про- филактика, реабилитация с позиций доказательной ме- дицины. Экспертиза трудоспособности.

		ция с позиций доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности.
Итого: 360 часов		
Внутренние болезни в стационаре - 2		
1	Гастроэзофагеальная рефлюксная болезнь (ГЭРБ)	Диагностика, клинические проявления ГЭРБ. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности.
2	Неязвенные желудочные диспепсии	Диагностика, дифференциальная диагностика диспепсий. Клинические проявления. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности.
3	Неязвенные кишечные диспепсии	Диагностика, дифференциальная диагностика диспепсий. Клинические проявления. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности.
4	Язвенная болезнь	Диагностика, дифференциальная диагностика диспепсий. Клинические проявления. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности.
5	Опухоли пищевода и желудка	Диагностика, дифференциальная диагностика. Программы ранней диагностики опухолей пищевода и желудка. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности.
6	Болезни желчного пузыря и желчевыводящих путей	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности.
7	Болезни поджелудочной железы	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности.

Неврология		
1	Мидың және перифериялық нерв жүйесінің тамырлы аурулары	Негізгі неврологиялық синдромдардың клиникалық әйгіленімі. Перифериялық нерв жүйесі ауруларының диагностикасы (қыртысты синдром, невриттер, плекситтер). Омыртқа остеохондрозы. Перифериялық нерв жүйесінің аурулары: этиология, патогенез, зақымдану деңгейіне байланысты клиникалық көрінісінің ерекшеліктері, диагностика және емдеу. Полиневропатия. Мононевропатия. Невралгия. Ми қанайналымының жіті бұзылуы. Ишемиялық және геморрагиялық инсульттердің дифференциациялық диагностикасы. МҚБ емдеудің негізгі әдістері және профилактика. Ми қанайналымы функциясының созылмалы жеткіліксіздігі туралы түсінік. Шұғыл көмек көрсету кезінде науқасқа диагноз қою және емдеу тәсілі.
2	Мидың және оның қабығының қабынбалы аурулары	Мидың және оның қабығының жіті қабынбалы аурулары (энцефалит, арахноидит, менингит). Миды соғып алу. Тану. Дәрігерлік алғашқы көмек. Госпитальға жатқызуға арналған көрсетілімдер. Науқасты жүргізу тәсілі. Науқастардың жұмысқа уақытша жарамсыздығын талдау.
3	Посттравмалық энцефалопатия	Бассүйектің жабық жарақатының және ми мен оның қабығының қабынбалы ауруларының салдарлары (диэнцефальдық, гипоталамиялық синдром, энцефалопатия). Науқастардың жұмысқа уақытша жарамсыздығын талдау.
4	Вегетативтік нерв жүйесінің аурулары	Вегетативтік нерв жүйесі құрылымының ерекшеліктері. Вегетативтік нерв жүйесі: сегменттік және сегменттік емес бөліктері. Вегетативтік нерв жүйесі ауруларының жіктемесі. Вегетативтік нерв жүйесін зерттеу әдістері. Гипоталамустық синдромдар. Перифериялық вегетативтік жеткіліксіздік. Жамбастың бұзылыстары.
5	Неврастения	Неврастения, диагностика, жіктемесі. Клиникалық әйгіленімі. Науқасты жүргізу тәсілі. Науқастардың жұмысқа уақытша жарамсыздығын талдау.
Барлығы: 32 сағат		
Ішкі аурулардың клиникалық зертханалық диагностикасы		
1	Клиникалық зертхана	Клиникалық зертхана, жабдықталуына, штатқа және жұмыс режиміне қойылатын талаптар. Әртүрлі биологиялық субстраттарды жалпыклиникалық зерттеу. Жалпыклиникалық зертханалық зерттеулер: қанның клиникалық анализі, лейкоциттік формуланы және ҚЭЖ қоса, несептің клиникалық анализінің барлық түрлері; нәжістің клиникалық анализі (копрология); несеп-жыныс-

		тық ағзалардың бөлінісін флораға зерттеу; простата секретін зерттеу; спермограмма.
2	Биохимиялық зертхана	Биохимиялық зертхана, жабдықталуына, штатқа және жұмыс режиміне қойылатын талаптар. Биохимиялық зерттеу: глюкоза, билирубин және фракция, липидтік бейін, несепнәр, креатинин, несеп қышқылы, ферменттер, микроэлементтер және т.б. гормондық зерттеулер (тиреоидтық панель, жыныстық гормондар, ұйқыбез және бүйрекбез гормондары); онкомаркерлер.
3	Коагулогиялық зертхана	Коагулогиялық зертхана, штатқа және жұмыс режиміне қойылатын талаптар. Ұю жолдарының сыртқы және ішкі факторларын бағалаудың зертханалық әдістері (АЧТВ, ПТВ/МНО, микст-тестілер, улы тестілер). Ұюдың жеке факторларының тапшылығын зертханалық зерттеу принциптері (гемофилия диагностикасы). Ұю жүйесінің соңғы кезеңдерін сипаттауға арналған негізгі зертханалық тестілер (тромбиндік уақыт, фибриноген). Алғашқы антикоагулянттар жүйесінің негізгі компоненттері. С протеин жүйесіндегі бұзылыстардың зертханалық скринингі, 3 антитромбиннің белсенділігін анықтау. Фибриндік (плазмалық) жүйе. Зерттеудің қазіргі зертханалық әдістері. Тамырлы-тромбоцитті гемостаздың активация маркерлері. ДВС-синдромының диагностика алгоритмінің жалпы құрылымы.
4	Иммунологиялық зертхана	Иммунологиялық зертхана, штатқа және жұмыс режиміне қойылатын талаптар. Иммунитет тапшылықты жағдайларды, аллергиялық және аутоиммундық ауруларды зертханалық диагностикалау принциптері. Спецификалы диагностика. Қозғалыста иммунологиялық статусы бағалау.
Барлығы: 34 сағат		
Ішкі аурулардың сәулелік диагностикасы		
1	Жүрек және қантамырлар ауруларының визуальды диагностикасы	Жүрек-қантамыр жүйесі ауруларын зерттеу әдістері. Жүректің, ірі қантамырлардың сәулелік анатомиясы. Жүрек және ірі қантамырлар ауруларының рентген-семиотикасы. Жүрек ақауларын сәулелік диагностикалау. Қолқа аневризмасын, перикардитті визуальды диагностикалау. Жүрек бұлшықеттерінің ауруларын визуальды диагностикалау.
2	Бронх-өкпе жүйесі ауруларының	Өкпе ауруларының, бронх өткізгіштіктің бұзылуының, өкпедегі қанайналымның бұзылуының рентген-семиоти-

25	Редко встречающиеся патологии в пульмонологии	Диагностика, дифференциальная диагностика. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности.
26	Поражение дыхательной системы при заболеваниях других органов и систем	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности.
27	Сахарный диабет (СД)	Диагностика, дифференциальная диагностика. Скрининговые программы ранней диагностики сахарного диабета. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности. Особенности ведения больных с заболеваниями других органов на фоне СД.
28	Заболевания щитовидной железы	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности.
29	Поражения гипоталамико-гипофизарной системы	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности.
30	Заболевания надпочечников	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности.
31	Болезни паразитовидных желез	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности.
32	Наследственные патологии	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилита-

		нения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности.
18	Остеопороз. Остеопатии	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Школы для больных. Экспертиза трудоспособности.
19	Клинико-диагностическое значение лабораторных исследований в ревматологии	Исследование общего клинического анализа крови (ОАК), гемостаза, кислотно-щелочного равновесия (КЩР), электролитного баланса, метаболитов белкового, углеводного и липидного обмена, биохимических показателей в ревматологии.
20	Пневмонии	Диагностика, дифференциальная диагностика пневмоний. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности.
21	Плевриты	Диагностика, дифференциальная диагностика пневмоний. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности.
22	Хроническая обструктивная болезнь легких (ХОБЛ)	Диагностика, дифференциальная диагностика ХОБЛ. Клинические проявления. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Техника спирографии, проба с бронхолитиками. Экспертиза трудоспособности.
23	Бронхиальная астма	Диагностика, дифференциальная диагностика БА. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Техника пикфлоуметрии, проба с бронхолитиками. Экспертиза трудоспособности.
24	Опухоли легких	Диагностика, дифференциальная диагностика. Скрининговые программы ранней диагностики опухолей легких. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности.

	визуальды диагностикасы	касы. Бейспецификалы жіті және созылмалы қабынбалы ауруларды, өкпе, плевра, көкірек қуысының лимфа түйіндері туберкулезінің визуальды диагностикасы. Өкпе, көкірекорта ісіктерінің визуальды диагностикасы. Плевра және диафрагма ауруларының визуальды диагностикасы.
3	АІЖ (асқазан-ішек жолы) ауруларының визуальды диагностикасы	Асқорыту ағзаларының сәулелік анатомиясы және рентген-физиологиясы. Жұтқыншақты және өңешті тексеру әдістері. Асқазанның, ұлтабардың зақымдануын визуальды диагностикалау. Асқазанның қатерсіз ісіктері. Тікішекті және токішекті зерттеу әдістері. Бауырды және өт шығару жолдарын зерттеу әдістері. Ұйқыбез ауруларын визуальды диагностикалау.
4	Бүйрек және несеп шығару жолдары ауруларының визуальды диагностикасы	Бүйрек және несеп шығару жолдарының сәулелік анатомиясы. Бүйрек және несеп шығару жолдары ауруларын визуальды диагностикалау. Бүйректің қабынбалы ауруларын, бүйрек ісіктерін, несептас ауруын визуальды диагностикалау. Балалардың бүйрегіннің даму кемістігін визуальды диагностикалау.
5	Эндокриндік жүйе ауруларының визуальды диагностикасы	Эндокриндік жүйенің сәулелік анатомиясы. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Эндокриндік жүйе ауруларының және зақымдарының визуальды диагностикасы. Қабынбалы аурулардың визуальды диагностикасы. Эндокриндік жүйе ісіктерінің визуальды диагностикасы.
6	Сүйек және буын ауруларының визуальды диагностикасы	Сүйек және буындардың сәулелік анатомиясы. Сүйектер мен буындардың жасқа байланысты ерекшеліктері, балалардағы даму аномалиялары. Сүйектер мен буындардың аурулары мен зақымдануларын визуальды
7		диагностикалау. Сүйектер мен буындардың қабынбалы ауруларын визуальды диагностикалау. Балалардың дегенеративтік-дистрофиялық ауруларын визуальды диагностикалау. Сүйектер мен буындардың ісіктерін визуальды диагностикалау.
Барлығы: 68 сағат		
Ішкі аурулардың клиникалық фармакологиясы		
1	ДЗ жанама әсерлері, оларды анықтау, алдын алу және түзету әдістері	Туындау механизмдері және науқаста дамуы мүмкін жанама әсерлерді болжау әдістері (фармакодинамикалық, уытты, аллергиялық, парамедикаменттік), клиникалық әйгіленімінің ерекшеліктері (ауырлық, таралуы және ағзалар мен жүйелерді зақымдау сипаты бойынша). Дәрілік заттардың жанама әсерінің оларды енгізу жолына, мөлшеріне, оларды қолданудың ұзақтығына тәуелділігі.

		Дәрілік заттардың жанама әсері әйгіленімінің жас мөлшеріне тәуелділігі. Жанама әсердің аурудың сипатына, функциялық жүйелердің зақымдану ауырлығына, ДЗ мөлшері мен қолдану ұзақтығына байланысты даму ерекшеліктері. Дәрілік заттардың жанама әсерінің клиникалық көріністің сипаты мен олардың әйгіленімінің ауырлығына байланысты дамығанда көмек көрсету принциптері. Аурудың ауырлығын және жанамаласқан патологияны ескеріп препараттарды оңтайлы таңдау. Пациенттердің жынысын, жасын ескеріп, препараттарды оңтайлы таңдау. Терапиялық практикада препараттардың тиімділігін және қауіпсіздігін бағалау. Терапиялық практикада препараттардың үйлесімділігі.
2	Клиникалық фармакология және жүрек-қан тамыр аурулары кезінде ДЗ қолдану тәсілі	Коронарлық жеткіліксіздік фармакотерапиясының қазіргі принциптері. Коронарлық жеткіліксіздікті түзету үшін қолданылатын ДЗ фармакокинетикасы және фармакодинамикасы. Миокардтың жіті инфарктінде қолданылатын ДЗ фармакотерапия және клиникалық фармакология принциптері. Атеросклероз: липидтік алмасуды түзетуге бағытталған қазіргі ДЗ. Гиполипидемиялық заттардың салыстырмалы тиімділігі. Атеросклерозға қарсы терапияны тағайындауға мүмкіндік беретін биохимиялық және клиника-аспаптық зерттеу әдістері. Гиперлипидемияның типіне байланысты гиполипидемиялық заттарды таңдау ерекшеліктері. Артериялық гипертензия: артериялық гипертензия фармакотерапиясының қазіргі принциптері. АГ-мен ауыратын этиологиясы және жас ерекшелігі әртүрлі науқастарға антигипертензиялық заттарды таңдау тәсілі. Гипертониялық криздер – емдеу және медикаментті профилактика. Қанайналымның жеткіліксіздігі: фармакотерапия принциптері. ЖФЖ әртүрлі типтерімен және сатыларымен ауыратын науқастар фармакотерапиясының қазіргі аспектілері. Егде жастағылар мен қарттардың ЖФЖ фармакотерапиясының ерекшеліктері. ЖФЖ түзету үшін қолданылатын ДЗ клиникалық фармакологиясы. Ырғақ пен өткізгіштіктің бұзылуы: антиаритмиялық ДЗ клиникалық фармакологиясы. Ырғақ пен өткізгіштіктің бұзылуы фармакотерапиясының қазіргі принциптері. Қанның ұюын ингибациялаушы және стимуляциялаушы заттар. Миокардиттерді емдеудің фармакотерапиялық тәсілдері. Кардиомиопатияны емдеуде қолданылатын ДЗ клиникалық фармакологиясы. Бактериялық эндокардитті

	других органов и систем	филактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности.
10	Редко встречающиеся патологии в кардиологии	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности.
11	Клинико-диагностическое значение лабораторных исследований в кардиологии	Исследование общего клинического анализа крови (ОАК), гемостаза, кислотно-щелочного равновесия (КЩР), электролитного баланса, метаболитов белкового, углеводного и липидного обмена при поражениях сердечно-сосудистой системы.
12	Ревматическая болезнь сердца (РБС)	Диагностика, дифференциальная диагностика РБС. Клинические проявления РБС. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности.
13	Ревматоидный артрит	Диагностика, дифференциальная диагностика РА. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности.
14	Реактивные артриты	Диагностика, дифференциальная диагностика реактивных артритов. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности.
15	Диффузные заболевания соединительной ткани	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности.
16	Остеоратрозы	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Школы для больных. Экспертиза трудоспособности.
17	Подагра	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Возрастные особенности. Ослож-

		Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности.
2	Артериальные гипертензии (АГ)	Диагностика, дифференциальная диагностика АГ. Симптоматические АГ. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности.
3	Пороки сердца	Диагностика, дифференциальная диагностика пороков сердца. Клинические проявления. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности.
4	Инфекционный эндокардит (ИЭ)	Диагностика, дифференциальная диагностика ИЭ. Клинические проявления. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности.
5	Миокардиты	Диагностика, дифференциальная диагностика миокардитов, кардиомиопатий. Клинические проявления. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности.
6	Кардиомиопатии	Диагностика, дифференциальная диагностика миокардитов, кардиомиопатий. Клинические проявления. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности.
7	Перикадиты	Диагностика, дифференциальная диагностика миокардитов, кардиомиопатий. Клинические проявления. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности.
8	Поражения сердечно-сосудистой системы при диффузных заболеваниях соединительной ткани	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Экспертиза трудоспособности.
9	Поражение сердечно-сосудистой системы при заболеваниях	Диагностика, дифференциальная диагностика. Клинические проявления. Атипичные формы. Возрастные особенности. Осложнения. Диагностика, лечение, про

		емдеудің фармакотерапиялық тәсілдері. Өкпелік созылмалы жүрек: өкпелік жүректің әртүрлі нұсқаларының фармакотерапиясы. Өкпелік жүректі емдеуде қолданылатын ДЗ клиникалық фармакологиясы.
3	Клиникалық фармакология және тыныс алу ағзаларының аурулары кезінде ДЗ қолдану тәсілі	Жіті бронхитті, пневмонияны емдеу үшін қолданылатын дәрілердің клиникалық фармакологиясы: стероидтық емес қабынуға қарсы заттар; аэрозольдық антибактериялық және қабынуға қарсы заттар. Этиотроптық терапия принциптері, монотерапия, жеке антибиотиктерді үйлесімді қолдану. ӨСОА. ӨСОА кезінде ДЗ қолдану тәсілі және клиникалық фармакологиясы. Өкпелік созылмалы жүрек фармакотерапиясы принциптері. Бронх демікпесі: бронх демікпесі фармакотерапиясының қазіргі принциптері. Бронх демікпесімен ауыратын науқастың астмалық жағдайының формасы мен сатысына байланысты қазіргі фармакотерапиясы. Жасушалар мембранасының стабилизаторлары.
4	Клиникалық фармакология және асқорыту ағзалары аурулары кезінде ДЗ қолдану тәсілі	Созылмалы гастриттер: қазіргі диагностика және саралау терапиясының әдістері. Созылмалы гастриттерді емдеуде қолданылатын ДЗ клиникалық фармакологиясы. Асқазанның және ұлтабардың ойықжара ауруы: ойықжара ауруы фармакотерапиясының қазіргі принциптері. ДЗ клиникалық фармакологиясы. Ішек аурулары: фармакотерапия принциптері. Тітіркенген токішек синдромында қолданылатын ДЗ клиникалық фармакологиясы. Сіңудің бұзылу синдромы: диагностика және емдеу әдістері. Сіңудің бұзылу синдромымен ауыратын науқастарды емдеуде қолданылатын ДЗ клиникалық фармакологиясы. Жіті және созылмалы панкреатит: диагностика мәселелері және емдеу принциптері. Панкреатиттерді емдеуде қолданылатын ДЗ клиникалық фармакологиясы. Бауыр аурулары: созылмалы гепатит. Емдеудің қазіргі тәсілдері. Гепатиттерді емдеуде қолданылатын ДЗ клиникалық фармакологиясы. Бауыр циррозы: емдеудің қазіргі тәсілдері. Бауыр циррозын емдеуде қолданылатын ДЗ клиникалық фармакологиясы.
5	Клиникалық фармакология және бүйрек аурулары кезінде ДЗ қолдану тәсілі	Созылмалы пиелонефрит: фармакотерапияның қазіргі аспектілері, антибактериялық препараттарды таңдау тәсілі. Пиелонефриттерді емдеу кезіндегі ДЗ клиникалық фармакологиясы. Созылмалы гломерулонефрит: созылмалы гломерулонефриттің әртүрлі нұсқаларының фармакотерапиясына этиопатогенетикалық көзқарас. Гломерулонефриттерді емдеуде қолданылатын ДЗ клиникалық

		фармакологиясы. Нефроздық синдром: диагностика, нефроздық синдромның клиникалық әйгіленімі. Иммуносупрессиялық заттарды қолдану тәсілі, нефроздық синдромды емдеуде қолданылатын ДЗ клиникалық фармакологиясы. Бүйрек функциясының созылмалы жеткіліксіздігі: бүйрек функциясының созылмалы жеткіліксіздігін консервативті емдеу мүмкіндіктері, БФСЖ сатысына байланысты ДЗ саралап қолдану.
6	Антимикробтық, вирусқа қарсы дәрілік препараттар	Пенициллиндер; Цефалоспориндер; аминогликозидтер; тетрациклиндер; макролидтер; полипептидтер; әртүрлі топтың антибиотиктері; сульфаниламидтер; триметоприм; нитрофурандар; оксихинолиндер; хинолондар; антимикробтық препараттар; зеңге қарсы препараттар; туберкулезге қарсы препараттар; вирусқа қарсы препараттар.
Барлығы: 30 сағат		
Ішкі аурулар нутрициологиясы		
1	Нутрициология ұғымы және терминдері	Нутрициология ұғымы және терминдері. Тамақтану, тамақ, тағамдық заттектер, негізгі, эссенциалдық және тағамның алмастырылатын компоненттері туралы жалпы мәлімет. Халықтың әртүрлі тобын нутриенттік қамтамасыз ету. Тағам өнімдерін профилактикалық және емдік мақсаттарда қолдану. Макронутриенттер. Макронутриенттер. Тамақтанудың классикалық және альтернативтік теориясы. Тамақтанудың ғылыми тұжырымдамасы.
2	Жалпы нутрициология	Нәруыздар және нәруыздық алмасу. Нәруыздардың организмдегі рөлі. Организмнің нәруызға деген қажеттілігі. Алмастырылмайтын аминқышқылдар. Алмастырылатын аминқышқылдар. Майдың құрамы және энергиялық құндылығы. Майды тұтынудың ерекшеліктері. Көмірсулар, жіктемесі. Тағамдық өнімдердегі және адам организміндегі көмірсулар. Су. Судың тамақтанудағы маңызы. Суды тұтыну. Басқа да макронутриенттер. Витаминдер, витамин тәрізді заттар, олардың жіктемесі. Минералды заттектер және биоэлементтер. Биоэлементтер-органогендер. Нақты тамақтануды гигиеналық бағалау әдістері. Тамақтану рационын құру тәртібі. Тамаққа қосатын биологиялық белсенді үстемелер (ББҮ). ББҮ-ның тағамдық өнімдерден және дәрілерден айырмашылығы. Тамақтану сипатына байланысты денсаулық жағдайын

	дыхательной системы.
4	Алгоритм диагностики и ведения больных с синдромами поражения сердечно-сосудистой системы.
5	Алгоритм диагностики и ведения больных с синдромами поражения эндокринной системы.
Итого: 36 часов	
Амбулаторно-поликлиническая терапия - 2	
1	Принципы составления и применения Протоколов диагностики и лечения больных в амбулаторных условиях.
2	Алгоритм диагностики и ведения больных с синдромами поражения пищеварительной системы.
3	Алгоритм диагностики и ведения больных с синдромами поражения мочевыделительной системы.
4	Алгоритм диагностики и ведения больных с синдромами поражения кроветворной системы.
Итого: 36 часов	
Внутренние болезни на станции скорой помощи	
1	Организация работы скорой и неотложной медицинской помощи (СНМП).
2	Алгоритм диагностики и неотложной помощи при неотложных состояниях в кардиологии.
3	Алгоритм диагностики и неотложной помощи при неотложных состояниях в пульмонологии.
4	Алгоритм диагностики и неотложной помощи при неотложных состояниях в гастроэнтерологии.
5	Алгоритм диагностики и неотложной помощи при неотложных состояниях в нефрологии и гематологии.
6	Алгоритм диагностики и неотложной помощи при неотложных состояниях в аллергологии.
Итого: 36 часов	

3.2 Примерный тематический план семинаров и практических занятий

№	Тема	Содержание
Внутренние болезни в стационаре - 1		
1	Острый коронарный синдром (ОКС)	Диагностика, дифференциальная диагностика ОКС. Клинические проявления ишемической болезни сердца (ИБС). Атипичные формы. Возрастные особенности.

Инфекционные болезни	108	8	100	54
неврология	36	4	32	18
Клиническая лабораторная диагностика внутренних болезней	36	2	34	18
Лучевая диагностика внутренних болезней	72	4	68	36
Клиническая фармакология внутренних болезней	36	6	30	18
Нутрициология внутренних болезней	36	4	32	18
Общее кол-во часов	396	36	360	198

3 Примерный тематический план и содержание профилирующих дисциплин

3.1 Примерный тематический план лекций

№	Тема
Внутренние болезни в стационаре - 1	
1	Актуальные проблемы кардиологии.
2	Актуальные проблемы ревматологии.
3	Актуальные проблемы пульмонологии.
4	Актуальные проблемы эндокринологии.
5	Актуальные проблемы кардиологии.
Итого: 36 часов	
Внутренние болезни в стационаре - 2	
1	Актуальные проблемы гастроэнтерологии.
2	Актуальные проблемы нефрологии.
3	Актуальные проблемы аллергологии.
4	Актуальные проблемы клинической иммунологии.
5	Актуальные проблемы гематологии.
Итого: 36 часов	
Амбулаторно-поликлиническая терапия – 1	
1	Организация амбулаторно-поликлинической помощи населению в РК.
2	Основы организации, проведения и оценки медицинского (клинического) аудита.
3	Алгоритм диагностики и ведения больных с синдромами поражения

		бағалау схемасы. Жасқа байланысты тәуліктік тамақ рационның құру ерекшеліктері. Негізгі емдәмдердің сипаттамасы, оларды құруға қойылатын талаптар. Артық тамақтану. Семіздік. Холестерин мәселесі.
3	Жүрек-қантамыр жүйесі аурулары кезіндегі нутрициология негіздері	Жүрек-қантамыр жүйесі аурулары кезінде тағаммен емдеудің мақсаты. Жүрек-қантамыр жүйесінің негізгі аурулары кезінде тамақтану принциптері. Қанында холестериннің деңгейі жоғары адамдарға және атеросклерозбен ауыратын науқастарға арналған тамақтанудың негізгі 12 ережесі. Жүректің ишемиялық ауруы және артериялық гипертензия кезінде дұрыс тамақтану. Атеросклероздың дамуының алдын алуға бағытталған тағаммен емдеу. Тағаммен емдеу, сұйықтықты тәулігіне 800 мл дейін шектейтін №10 емдәм. СТЖ кезінде су-тұз режимін сақтау. Миокард инфарктінен кейін тағаммен емдеу.
4	Асқазан-ішек жолы аурулары кезіндегі нутрициология негіздері	Асқазан-ішек жолы аурулары кезінде тағаммен емдеудің мақсаты. Үдерістің созылмалы ағымында науқастың толыққұнды тамақтануын және компенсацияны сақтауын қамтамасыз ету. Асқазан секрециясын қоздыратын және асқазанның сілемейлі қабығын тітіркендіретін заттарды шектейтін емдәм. Көмірсуларды және ішінара майлар мен нәруыздарды шектеу есебінен берілетін энергиялық құндылығы төмен емдәм. Көмірсуларды шектеу есебінен энергиялық құндылығы төмен және құрамында майлар мен нәруыздары қалыпты емдәм. Оны қолдануға арналған көрсетілімдер. Бауыр, өт шығару жолдары және ұйқыбез зақымданғанда тағаммен емдеу, оның тиімділігін бақылау әдістері.
5	Бүйрек және несеп шығару жүйесі аурулары кезіндегі нутрициология негіздері	Бүйрек және несеп шығару жүйесі аурулары кезінде тағаммен емдеудің мақсаты. Емдәмде калийге бай өнімдерді көбейту (пісірілген картоп, қара өрік, мейіз, өрік қағы, т.б.). құрамында көмірсуы көп емдәмді жүктеме күндерді қолдану (қантты, алма, картоп, күріш-компот, қарбыз, жидек, т.б.).
6	Заттек алмасу аурулары кезіндегі нутрициология негіздері	Алмасу процесстерінің бұзылуын түзету. Семіздік кезеңінде тағаммен емдеу. Қантты диабетте тамақтану принциптері. Ашығу күндері. Инсулиннің немесе басқа препараттардың мөлшерін таңдау және көмірсуларға шыдамдылықты анықтауға арналған емдәм.
Барлығы: 32 сағат		

4.3 Бейіндеуші шектес пәндер бойынша резиденттің өзіндік жұмысы (РӨЖ) жоспарының үлгісі

№	РӨЖ мазмұны
Фтизиатрия	
1	Науқастарды курациялау.
2	Амбулаториялық науқастарға кеңес беру.
3	Медициналық құжаттама жүргізу.
4	Визуальды диагностика кабинеттерінде жұмыс істеу.
5	Спирометрия нәтижелерін түсіндіру.
6	Плевра қуысының пункциясы.
7	Туберкулездің алдын алу бойынша санитариялық-ағарту жұмыстары.
Барлығы: 36 сағат	
Жұқпалы аурулар	
1	Науқастарды курациялау.
2	Медициналық құжаттама жүргізу.
3	Визуальды диагностика кабинеттерінде жұмыс істеу.
4	Асқазанды сүңгілеу және жуу.
5	Ішек инфекцияларының алдын алу бойынша санитариялық-ағарту жұмыстары.
Барлығы: 54 сағат	
Неврология	
1	Науқастарды курациялау.
2	Медициналық құжаттама жүргізу.
3	Жұмысқа уақытша және тұрақты жарамсыздыққа сараптама жүргізу.
4	Оңалту шараларының бағдарламаларын құру.
Барлығы: 18 сағат	
Ішкі аурулардың клиникалық зертханалық диагностикасы	
1	Қан тобын, резус-факторды, донор мен реципиенттің қанының сәйкестілігі сынамасын анықтау.
2	Зерттеу үшін қан алу.
3	Зертханалық зерттеулердің нәтижелерін түсіндіру.
Барлығы: 18 сағат	
Ішкі аурулардың сәулелік диагностикасы	
1	Медициналық құжаттама жүргізу.
2	Визуальды диагностика кабинеттерінде жұмыс істеу.

- остром животе;
- эклампсии;
- коматозных состояниях: гипергликемическом, гипогликемическом, гиперосмолярном;
- острой почечной недостаточности;
- почечной колике;
- печеночной колике;
- острой печеночной недостаточности;
- острой сосудистой недостаточности;
- острой дыхательной недостаточности;
- тромбоэмболии легочной артерии;
- легочном кровотечении;
- отравлениях;
- анафилактическом шоке;
- геморрагическом шоке.

2 Распределение часов дисциплины

Профилирующие дисциплины

Количество часов	Аудиторные часы			СРР
	всего	лекции	практические занятия	
Внутренние болезни в стационаре - 1	396	36	360	198
Внутренние болезни в стационаре - 2	396	36	360	198
Амбулаторно-поликлиническая терапия - 1	396	36	360	198
Амбулаторно-поликлиническая терапия - 2	396	36	360	198
Внутренние болезни на станции скорой помощи	396	36	360	198
Общее кол-во часов	1980	180	1800	990

Профилирующие смежные дисциплины

Количество часов	Аудиторные часы			СРР
	всего	лекции	практические занятия	
Фтизиатрия	72	8	64	36

уметь:

- назначить необходимые инструментальные и лабораторные методы обследования больных, согласно протоколам и интерпретировать их результаты;
- проводить дифференциальную диагностику, обосновать клинический диагноз, назначить адекватную терапию согласно протоколам, определить объем и последовательность реанимационных мероприятий, оказать необходимую экстренную помощь;
- проводить диспансеризацию здоровых и больных;
- оформить медицинскую документацию, предусмотренную законодательством по здравоохранению;
- проводить необходимые противоэпидемические мероприятия при выявлении инфекционного заболевания;
- организовать и применить лечебное питание всем терапевтическим больным, осуществлять контроль за работой пищеблока, проводить забор проб для направления блюд на лабораторное исследование;

владеть навыками:

- измерения артериального давления и определения пульса;
- снятия и расшифровки ЭКГ;
- интерпретация ЭХОКГ;
- проведение пикфлоуметрии и интерпретации результатов;
- интерпретации результатов спирометрии;
- пункции брюшной полости;
- пункции плевральной полости;
- определения группы крови, резус фактора, проб на совместимость крови донора и реципиента;
- проведения всех видов инъекций;
- проведения медицинских манипуляций:
  - катетеризация мочевого пузыря;
  - зондирование и промывание желудка;
- определения калорийности пищи в суточном и недельном рационе, биологической ценности, органолептическое определение качества продуктов и готовых блюд;
- диагностики и оказания первой и неотложной помощи при угрожающих жизни состояниях:
  - кардиогенном шоке;
  - бронхоспастическом синдроме;
  - пневмотораксе;
  - гипертоническом кризе;
  - фибрилляции желудочков;
  - нарушениях ритма сердца;
  - ангинозном статусе;
  - инфекционно-токсическом шоке;

3	Науқастарды диагностикалық манипуляцияларға дайындау.
4	Визуальдық зерттеулердің нәтижелерін түсіндіру.
Барлығы: 36 сағат	
Ішкі аурулардың клиникалық фармакологиясы	
1	Нозология бойынша дәрілік формулярлар құру.
2	П-тізім құру.
3	Дәрілік қызметке клиникалық тексеріс жүргізу.
Барлығы: 18 сағат	
Ішкі аурулар нутрициологиясы	
1	Асхана жұмысын бақылау.
2	Азық-түліктердің және дайын тағамдардың сапасын органолептикалық әдіспен анықтау.
3	Тамақтарды зертханалық зерттеуге жіберу үшін сынама алу.
4	Тағамның тәуліктік және апталық рациондағы калориялылығын, биологиялық құндылығын анықтау.
5	Тағаммен емдеудің тиімділігінің анализі.
Барлығы: 18 сағат	

5 Оқу және оқыту әдістері

Дәрістер: шолу, проблемалық.

Семинарлар мен практикалық сабақтар: науқастарды курациялау, медициналық құжаттамаларды жүргізу, емдік-профилактикалық ұйымдардың әртүрлі бөлімшелерінде жұмыс істеу, дәрігерлік палаталарды аралауға қатысу, тақырыптық науқастарды талдау, шағын топтарда жұмыс істеу, пікірталастар, презентациялар, кері байланыс, ғылыми-практикалық конференцияларды ұйымдастыру.

Резиденттің өзіндік жұмысы (РӨЖ): палаталарда, амбулаториялық қабылдауда, үйде науқастарды курациялау, емдеу-алдын алу ұйымдарының әртүрлі бөлімшелерінде жұмыс істеу, ғылыми-оқу әдебиеттерімен және бақылау-өлшеу құралдарымен жұмыс істеу, ауыру тарихын жазу, презентация дайындау, оқу-клиникалық орталықта фантом мен муляждарда машықтарды бекіту, портфолио қалыптастыру.

6 Білімді бағалау

Ағымдық және межелік бақылау: білім беретін ұйым анықтайды

Қорытынды бақылау: тестілеу/әңгімелесу және практикалық машықтарды бағалау енетін емтихан.

7 Клиникалық база

Стационарлардың терапиялық, инфекциялық, неврологиялық бөлімшелері, МСАЗ ұйымдары (емхана, ОДА, диспансерлердің, ауруханалардың амбулаториялық бөлімшелері), функциялық диагностика бөлімшесі, клиникалық зертхана, стационарлардың қабылдау бөлімі, жедел шұғыл жәрдем станциялары, туберкулезге қарсы диспансерлер.

- научить применять принципы менеджмента в организации своей работы;
- привить потребность к непрерывному профессиональному обучению и совершенствованию своих знаний и навыков на протяжении всей профессиональной деятельности;
- привить навыки деонтологии, морально-этической и правовой культуры, необходимые для обслуживания пациентов в условиях стационара;
- развить приверженность к профессиональным ценностям, таким как альтруизм, сострадание, сочувствие, ответственность, честность, и соблюдение принципов конфиденциальности;
- закрепить навыки работы в команде и лидерские качества.

Конечные результаты обучения Резидент должен

знать:

- общие вопросы организации терапевтической помощи в республике, работу больнично-поликлинических учреждений, организацию работы скорой неотложной помощи;
- клиническую симптоматику основных терапевтических заболеваний, их профилактику, диагностику и принципы лечения, клиническую симптоматику пограничных состояний в терапевтической клинике;
- основы организации службы скорой помощи, основные документы, регламентирующие ее работу, права и обязанности персонала бригады скорой помощи, структуру заболеваемости в службе скорой помощи, основы трудового права в здравоохранении;
- основы диагностики и неотложной помощи при неотложных состояниях в клинике внутренних болезней (при сердечно-сосудистых заболеваниях, заболеваниях респираторного тракта, органов брюшной полости, эндокринных заболеваниях, заболеваниях крови, аллергических заболеваниях), травмах, при акушерско-гинекологической патологии, при психических заболеваниях;
- основы реаниматологии: основные методы реанимации при внезапной остановке кровообращения, острой дыхательной недостаточности, аллергических, коматозных состояниях, при переохлаждении, утоплении, электротравме,
- основы общей анестезии, применяемой на догоспитальном этапе;
- основы диагностики и неотложной помощи при острых заболеваниях и травмах органов брюшной полости, опорно-двигательного аппарата, нервной системы, при острых заболеваниях и травмах уха, горла и носа, глаза, термических поражениях, острых экзогенных отравлениях, инфекционных заболеваниях, острых заболеваниях и травмах в урологии;
- общие вопросы организации службы лечебного питания в республике;
- основные принципы рационального и индивидуально сбалансированного лечебного питания при заболеваниях внутренних органов;
- обязанности должностных лиц по организации и руководству лечебным питанием;

Введение

Внутренние болезни являются важным разделом подготовки резидентов. Теоретическая подготовка предполагает усвоение знаний и умений, необходимых для практической работы в условиях стационара: дифференциальная диагностика заболеваний, синдромный подход при проведении диагностического поиска у конкретного больного, вопросы профилактики, реабилитации, медико-социальной экспертизы, особенности патологии и лечения различных возрастных групп, правильное оформление медицинской документации. Современные сведения об этиологии, патогенезе, клинической картине и лечении заболеваний внутренних органов в сочетании с работой резидента у постели больного формируют и совершенствуют клиническое мышление. Это основа будущей деятельности, главной частью которой продолжает оставаться изучение больного, что особенно подчеркивали великие клиницисты прошлого. Современный терапевт должен владеть научным методом мышления, учиться правильно трактовать полученные результаты, оценивать их достоверность и доказательность, быть в курсе многих международных многоцентровых исследований во многих областях внутренней медицины, что обусловило появление большого числа международных и отечественных рекомендаций по диагностике и лечению самых различных заболеваний. Кроме того, произошло значительное обновление фармацевтических препаратов - появление новых, прошедших всестороннюю апробацию лекарственных средств и методов терапии согласно принципам доказательной медицины. Подготовить врача к самостоятельной работе, умеющего грамотно решать поставленные задачи, является одной из главных задач при прохождении резидентуры по внутренним болезням.

Цель дисциплины: углубленная подготовка специалиста, способного оказать помощь пациенту с заболеваниями внутренних органов в соответствии с современными принципами доказательной медицины.

Задачи дисциплины:

- закрепить навыки основных медицинских лечебно-диагностических и профилактических вмешательств для оказания врачебной медицинской помощи населению в условиях соматического стационара;
- сформировать принципы и методы формирования здорового образа жизни человека и семьи;
- научить соблюдать требования врачебной этики и деонтологии при проведении экспертных, оздоровительных, профилактических, лечебно-диагностических и реабилитационных мероприятий в условиях соматического стационара;
- научить принимать профессиональные решения на основе принципов доказательной медицины;
- привить соответствующие коммуникативные навыки при общении с больными, взаимодействии с коллегами, сотрудниками социальных служб;

Орыс тіліндегі**Ішкі аурулар**

1. Струтынский А.В., Баранов А.П., Ройтберг Г.Е., Гапоненков Ю.П. Основы семиотики заболеваний внутренних органов: атлас. – М., 1997.
2. Делягин В.М., Румянцев А.Г. Дифференциальная диагностика внутренних болезней в практике семейного врача. – М.: МАКС Пресс, 2001.
3. Внутренние болезни по Т.Р. Харрисону: в 10 т. / под ред. Э. Фаучи, Ю. Браунвальда. – М.: Практика, 2005.
4. Хили П.М., Джекобсон Э.Дж. Дифференциальный диагноз внутренних болезней: алгоритмический подход. – М.: Бином, 2003.
5. Внутренние болезни: в 2 т. / под ред. Н.А. Мухина, В.С. Моисеева, А.И. Мартынова. – М.: ГЭОТАР-Медиа, 2006.
6. Справочник практического врача / под ред. А.И. Воробьева. – М., 2002.
7. Белоусов Ю.Б., Моисеев В.С., Лепахин В.К. Клиническая фармакология и фармакотерапия: руководство для врачей. – М.: Универсум, 1993.
8. Федеральное руководство по использованию лекарственных средств (формулярная система). Выпуск VIII. – М., 2007.
9. Терапевтический справочник Вашингтонского университета: пер. с англ. – СПб, 1995.
10. Маколкин В.И., Подзолков В.И., Самойленко В.В. ЭКГ: анализ и толкование. – М.: ГЭОТАР-МЕД, 2000.
11. Практическое руководство для врачей общей (семейной) практики / под ред. акад. РАМП. И.Н. Денисова. – М.: ГЭОТАР-МЕД, 2001.

Кардиология

1. Болезни сердца: руководство для врачей / под ред. Р.Г. Оганова. – М., 2006.
2. Руководство по кардиологии: в 4 т. / под ред. Г.И. Сторожакова, А.А. Горбаченкова, Ю.М. Позднякова. – М., 2002-2003.
3. Неотложная кардиология / под ред. А.Л. Сыркина. – М.: МИА, 2004.
4. Руксин В.В. Неотложная кардиология. – СПб: Невский диалект, 2001.
5. Шевченко Н.М. Рациональная кардиология: справочное руководство. – 3-е изд. – М.: Оверлей, 2001.
6. Тейлор Д.Д. Основы кардиологии. – МЕДпресс-информ, 2004.
7. Циммерман Ф. Клиническая электрокардиография. – М.: Бином, 1997.
8. Зотов Д.Д., Гротова А.В. Современные методы функциональной диагностики в кардиологии / под ред. Ю.Р. Ковалева. – СПб: Фолиант, 2002.
9. Рациональная фармакотерапия сердечно-сосудистых заболеваний: руководство для практикующих врачей / под ред. Е.И. Чазова и Ю.Н. Беленкова. – М.: Литтерра, 2005.
10. Шевченко О.П., Мишнев О.Д. Ишемическая болезнь сердца. – М.: Реафарм, 2005.

11. Ключев В.М., Ардашев В.Н., Брюховецкий А.Г., Михеев А.А. Ишемическая болезнь сердца. – М.: Медицина, 2004.
12. Руководство по артериальной гипертонии / под ред. Е.И. Чазова, И.Е. Чазовой. – М.: Медиа Медика.
13. Кобалава Ж.Д., Котовская Ю.В. Артериальная гипертензия: новое в диагностике и лечении. – М., 2006.
14. Белоконь Н. А., Подзолков В.П. Врожденные пороки сердца. М.: Медицина, 1991.
15. Кушаковский М.С. Аритмии сердца: руководство для врачей. – СПб: Гиппократ, 1992.
16. Ардашев В.Н., Ардашев А.В., Стеклов В.И. Лечение нарушений сердечного ритма / под ред. проф. В.М. Ключева. – М.: Медпрактика-М, 2005.
17. Преображенский Д.В., Сидоренко Б.А. Медикаментозное лечение мерцания предсердий. – М., 2003.
18. Беленков Ю.Н., Мареев В.Ю., Агеев Ф.Т. Хроническая сердечная недостаточность: избранные лекции по кардиологии. – М.: ГЭОТАР-Медиа, 2006.
19. Лечение острого коронарного синдрома без стойких подъемов сегмента ST на ЭКГ. Российские рекомендации. Всероссийское научное общество кардиологов [электронный ресурс]. – Режим доступа <http://www.cardiosite.ru/>
20. Диагностика и лечение острой сердечной недостаточности. Российские рекомендации. Всероссийское научное общество кардиологов [электронный ресурс]. – Режим доступа <http://www.cardiosite.ru/>
21. Профилактика. Диагностика и лечение артериальной гипертензии. Российские рекомендации (второй пересмотр). Всероссийское научное общество кардиологов [электронный ресурс]. – Режим доступа <http://www.cardiosite.ru/>
22. Диагностика, лечение и профилактика артериальной гипертензии у детей и подростков. Российские рекомендации. Всероссийское научное общество кардиологов и Ассоциация детских кардиологов России [электронный ресурс]. – Режим доступа <http://www.cardiosite.ru/>
23. Диагностика и коррекция нарушений липидного обмена с целью профилактики и лечения атеросклероза. Российские рекомендации. Всероссийское научное общество кардиологов [электронный ресурс]. – Режим доступа <http://www.cardiosite.ru/>
24. Диагностика и лечение ХСН. Российские рекомендации (второй пересмотр). Всероссийское научное общество кардиологов Общество специалистов по сердечной недостаточности [электронный ресурс]. – Режим доступа <http://www.cardiosite.ru/>
25. Диагностика и лечение стабильной стенокардии. Российские рекомендации. Всероссийское научное общество кардиологов [электронный ресурс]. – Режим доступа <http://www.cardiosite.ru/>

Ревматология

1. Насонова В.А., Астапенко М.Г. Клиническая ревматология: руководство. – М.: Медицина, 1989.

СОДЕРЖАНИЕ

1. Пояснительная записка	58
2. Распределение часов дисциплины	61
3. Примерный тематический план и содержание профилирующих дисциплин.	62
4. Примерный тематический план и содержание профилирующих смежных дисциплин	85
5. Методы обучения и преподавания	101
6. Оценка знаний	101
7. Клиническая база	101
8. Список рекомендуемой литературы.	102

Настоящая типовая программа не может быть тиражирована и распространена без разрешения Министерства здравоохранения Республики Казахстан.

ПРЕДИСЛОВИЕ

1 РАЗРАБОТАНА И ВНЕСЕНА Республиканским центром инновационных технологий медицинского образования и науки.

2 ВВЕДЕНА ВПЕРВЫЕ.

3 ТИПОВАЯ УЧЕБНАЯ ПРОГРАММА разработана в соответствии с государственным стандартом образования 2009 г. для резидентуры по специальности «Терапия».

4 ТИПОВАЯ УЧЕБНАЯ ПРОГРАММА утверждена приказом и.о. Министра здравоохранения РК № 916 от 23.11.2010 г.

2. Клиническая ревматология / под ред. Х.Л.Ф. Каррея. – М.: Медицина, 1990.
3. Сигидин Я.А., Гусева Н.Г., Иванова М.М. Диффузные болезни соединительной ткани: руководство для врачей. – М.: Медицина, 1994.
4. Ярыгин Н.Е., Насонова В.А., Потехина Р.Н. Системные аллергические васкулиты. – М.: Медицина, 1980.
5. Насонов Е.Л., Баранов А.А., Шилкина Н.П. Васкулиты и васкулопатии. – Ярославль: Верхняя Волга, 1999.
6. Лечение ревматических заболеваний / под ред. Ф.Д. Харта. – М.: Медицина, 1986.
7. Рациональная фармакотерапия ревматических заболеваний: руководство для практикующих врачей / под ред. В.А. Насоновой, Е.Л. Насонова. – М.: Литтерра, 2003.

Пульмонология

1. Хроническая обструктивная болезнь легких. Клинические рекомендации. – 2-е изд. / Российское респираторное общество. – М.: Атмосфера, 2007.
2. Бронхиальная астма: в 2 т. / под ред. А.Г. Чучалина. – М.: Агар, 1997.
3. Внебольничная пневмония у взрослых. Клинические рекомендации / под ред. А.Г. Чучалина, А.И. Синопальникова / Российское респираторное общество. – М.: Атмосфера, 2005.
4. Пульмонология. Клинические рекомендации 2005-2006 / под ред. А.Г. Чучалина. – М.: ГЭОТАР-Медиа, 2005.
5. Алекса В.И., Шатихин А.И. Практическая пульмонология. – М.: Триада X, 2005.
6. Чучалин А.Г. Хроническая обструктивная болезнь легких. – СПб: Невский диалект, 1998.
7. Болезни органов дыхания / под ред. Н.Р. Палеева. – М.: Медицина, 2000.
8. Глобальная стратегия диагностики, лечения и профилактики бронхиальной астмы [пересмотр 2002 г.]. – М.: Атмосфера, 2002.
9. Глобальная стратегия диагностики, лечения и профилактики хронической обструктивной болезни легких [пересмотр 2003 г.]. – М.: Атмосфера, 2003.

Гастроэнтерология және гепатология

1. Логинов А.С., Парфенов А.И. Болезни кишечника: руководство для врачей. – М.: Медицина, 2000.
2. Гастроэнтерология и гепатология. Диагностика и лечение / под ред. А.В. Калинина, А.И. Хазанова. – М.: Миклош, 2007.
3. Тревис С.П., Тейлор Р.Х., Мисевич Д.Д. Гастроэнтерология. – М.: Медицинская литература, 2002.
4. Радченко В.Г., Шабров А.В., Зиновьева Е.Н. Основы клинической гепатологии. Заболевания печени и билиарной системы. – СПб: Невский Диалект, 2005.
5. Заболевания печени и желчных путей: Практическое руководство / под ред. З.Г. Апросиной, Н.А. Мухина. – М.: ГЭОТАР-Медиа, 2002.

Нефрология, гематология, эндокринология, инфекциялық аурулар

1. Мухин Н.А., Тареева И.Е., Шилов Е.М. Диагностика и лечение болезней почек. – 2 изд. – М.: ГЭОТАР-Медиа, 2002.

ТИПОВАЯ УЧЕБНАЯ ПРОГРАММА

РЕЗИДЕНТУРА

2. Храйчик Д.Е., Седор Д.Р., Ганц М.Б. Секреты нефрологии / под ред. Ю.В. Наточина. – СПб., 2001.
3. Руководство по нефрологии / под ред. Д.А. Витворт, Д.Р. Лоренс. – М.: Медицина, 2000.
4. Нефрология: руководство для врачей / под ред. И.Е. Тареевой. – М.: Медицина, 2000.
5. Руководство по гематологии: в 3 т. / под ред. А.И. Воробьева. – М., 2002-2005.
6. Вуд М.Э., Банн П.А. Секреты гематологии и онкологии / под ред. Ю.Н. Токарева, А.Е. Бухны. – М.: Бином, 1997.
7. Рациональная фармакотерапия заболеваний эндокринной системы и нарушений обмена веществ / под ред. И.И. Дедова, Г.А. Мельниченко. – М.: Литтерра, 2006.
8. Румянцев А.Г. Профилактика и контроль инфекционных заболеваний в первичном звене здравоохранения: руководство для врачей: в 2 ч. – М.: Медпрактика, 2007.
9. Сепсис в начале XXI века. Классификация. Клинико-диагностическая концепция и лечение. Патолого-анатомическая диагностика. Практическое руководство / Российская ассоциация специалистов по хирургическим инфекциям. – М., 2004.
10. Хоменко А.И., Шадурская С.К. Антибиотики: химиотерапия инфекционных заболеваний. – Ростов-на-Дону: Феникс, 2002.
11. Практическое руководство по антиинфекционной химиотерапии / под ред. Л.С. Страчунского, Ю.Б. Белоусова, С.Н. Козлова. – М., 2002.

Специальность:

ТЕРАПИЯ

Астана 2010